

Klaipėdos uostas - vartai į pasaulio vandenynus.

J. Polio nuotr.

KLAIPĖDOS SUKILIMAS: PERGALĖS PAMOKOS

1923 m. sausio 24d. Lietuvos Steigiamasis Seimas patenkino Klaipėdos ir jo krašto tikrųjų gyventojų - lietuvių prašymą: susijungti su Didžiąja Lietuva į vieną valstybę. Išsipildė daugelio amžių nors dalelės Rytprūsių žmonių viltys. Ta proga mūsų Tautos mąstytojas ir poetas Adomas Jakštas parašė eilėrašį “Mažajai Lietuvai”:

*Lietuvą tverdamas Dievas
Josios pusiau nedalino,
Bendros mūs girios ir
pievos,
Bendrą sudarom šeimyną...*

Archelogijos, istorijos duomenys, išeivijos mokslininko ir rašytojo Algirdo Gustaičio darbai patvirtina, kad tos “bendros mūsų šeimynos” kadaise žemės tęsėsi nuo Vyslos iki gerokai šiauriau Dauguvos, nuo Baltijos iki Pamaskvio. Tas žemes savo tėvų ir protėvių ne kartą nurodė mūsų didieji kunigaikščiai Algirdas, Kęstutis, Vytautas ir kiti.Tačiau jų nepajėgė apginti nuo visos Europos remiamų vokiečių riterių, kurie su kryžium ir kardu vis gilyn ir gilyn skverbdamiesi į kraštą, statydamiesi savo atramai pilis, okupavo, aneksavo, germanizavo kraštą; ypač germanizavimui susidarė palankios sąlygos po XVIII a. pradžioje čia siautu-

Dr.Algimantas Liekis

sio baisaus maro, dėl kurio išmirė didžioji dalis krašto tikrųjų šeimininkų - lietuvių; okupantai vokiečiai į jų ištuštėjusias sodybas masiškai ėmė atkeldinti vokiečius, kurių po dešimtmečio kito jau buvo dauguma; jie vis labiau ėmė įsigalėti visose valdymo ir kultūros srityse, kol pagaliau XIX a. antroje pusėje pradėta ir drausti ir lietuvių kalba, kalant į galvas ypač jaunimui, kad ne vokiečiai, o lietuviai yra atėjūnai šiose žemėse.

Germanizavimui palanku buvo ir tai, kad Didžioji Lietuva, susijungusi su dvideide Lenkija, vis labiau prarado savo valstybingumą, perėmė lenkų kalbą ir kultūrą, kol pagaliau visiškai žlugo, tapo Rusijos bebalse gubernija, kurioje lietuviškummas, lietuvių kalba jau buvo valstybiniu nusikaltimu; ir tada jau ne Didžiosios Lietuvos lietuviai gelbėjo vokiečių okupuotųjų Rytprūsių lietuvius, o pastarieji tapo išlikimo ramsčiu nuo lenkinimo ir rusinimo.Ir tik nuo XX a. pradžios, kai Rusija kiek atleido lietuviams tautinio ir ekonominio engimo gniaužtus , vis ryškiau ir ryškiau ėmė šviesti Laisvės ir savos valstybės atkūrimo vilties žvaigždė. Ji konkrečias

formas ėmė įgauti Pirmojo pasaulinio karo metais, žlungant abiem galybėm, norėjusiom praryti ir Lietuvą - Rusijai ir Vokietijai, kol pagaliau lietuvių tautos rinktieji paskelbė Vasario 16 - osios Nepriklausomos valstybės atkūrimo Aktą. Su dideliu džiaugsmu jį sveikino daugelis Prūsijos lietuvių; jų atstovai, 1918 m. lapkričio 30d. susirinkę Tilžėje, paskelbė savo, kaip tikrųjų to krašto gyventojų, valią - Tilžės aktą: susijungti su Didžiąja Lietuva į vieną Nepriklausomą valstybę. Tas Aktas buvo pateiktas ir Paryžiuje vykstančios Taikos konferencijos dalyviams - karo laimėtojų Antantės šalių delegacijoms; tai, kad atsikuriančiai Lietuvos valstybei turi priklausyti ir didelė dalis Rytprūsių, pritarė ir JAV atstovai. Tačiau prieš tokius Lietuvos siekius visur pasisakydavo lenkai ir jų globėja Prancūzija, norėdama sukurti stiprią Lenkiją prieš bolševikinę Rusiją; daugelio šalių atstovai patikėjo ir tuo melu, kad Lietuva nuo amžių buvo tik Lenkijos provincija. Kadangi Lietuvos valstybė dar nebuvo pripažinta nė vienos kitos valstybės, tai ir Lietuvos delegacija konferencijoje dalyvavo tik svečių teisėmis, buvo “bebalsė”; nepaisyta ir

LIETUVOS PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS SUSITIKO SU JAV SENATORIUM R.LUGAR

Sausio 23 d. Vašingtone Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus susitiko su vienu įtakingiausiu JAV Senato narių užsienio politikos klausimais Richard D.Lugar.

Prezidentas padėkojo JAV senatoriui už tvirtą paramą Lietuvos siekiams tapti NATO nare.

Jis supažindino R.Lugar su sausio 17 d. Baltuosiuose rūmuose įvykusio susitikimo su JAV prezidentu G.W.Bush rezultatais.

Prezidentas senatoriui taip pat pristatė darbus, kuriuos “Vilniaus-10" grupės šalys bei konkrečiai Lietuva atliko artėjant š.m. lapkričio mėnesį įvyksiančiam NATO aukščiausio lygio susitikimui Prahoje bei siekiant kuo geriau pasirengti NATO narystei.

Senatorius R.Lugar pripažino Lietuvos pasirengimą tapti NATO nare ir sakė remiąs šalies siekius.

Susitikimo metu prez. V.Adamkus su senatoriumi R.Lugaru aptarė jo praėjusį sausio 18 d. Briuselyje NATO šalių ambasadoriams pasakytą didelio atgarsio susilaukusią kalbą, kurioje R.Lugar, greta kitų dviejų prioritetinių NATO uždavinių - Aljanso plėtros ir NATO-Rusijos bendradarbiavimo stiprinimo - paragino NATO prisitaikyti prie naujų iššūkių saugumui bei iš naujo įvertinti savo vaidmenį pasaulyje.

Rolandas Kačinskas
Lietuvos ambasada

Prūsijos suvereno - lietuvių tarybos “Tilžės akto” ir Konferencija nutarė tik grąžinti Lietuvai Klaipėdą ir jo kraštą iki Nemuno ... pavedus jį administruoti Prancūzijai. Ir ji perėmė jo valdymą iš Vokietijos 1920 m. lapkričio 15 d. Tačiau prancūzų komisaras ir jo tarnybos visai nepaisė, kad krašte dauguma gyventojų - lietuviai, kad ir pats kraštas juridškai Lietuvai priskirtas, paliko čia senąją vokiečių tarybą, kurioje tik trys buvo lietuviai iš 20 tarybos narių, valstybinę kalbą - vokiečių ir t.t.

Prancūzija vykdė Lenkijos užmačias - neprileisti lietuvių prie krašto valdymo, o paversti jį atskira valstybėle, kurią, pasitaikus progai galėtų Lenkija prisijungti. Dėl viso to buvo labai sunerimusi Mažosios Lietuvos taryba, kurios atstovai M.Jankus, K.Lekšas ir V.Strukis 1920 m. vasario 21d. Mažosios Lietuvos tautinės tarybos prašymu buvo kooptuoti į Lietuvos valstybės Tarybą, atvykę į Kauną kreipėsi į ją su pareiškimu:”...norime vėl pareikšti savo valią ir reikalavimą, idant tas nuo senų senovės lietuvių tautos gyvenamas ir prieš jos norą atplėštas kraštas, kurs ir ekonomijos atžvilgiu sudaro su Lietuva vieną organinį vienetą, tuojau ir neatidėliojant būtų vėl sujungtas su Lietuva į vieną bendrą valstybę ir gautų bendrai ginti ir tvarkyti savo

nepriklausomą tautinį, politinį ir ekonominį gyvenimą.”

Atsižvelgus į Mažosios Lietuvos prašymą, 1920 m. kovo 20 d. Kaune įvyko specialiai valstybės Tarybos sesija, skirta Mažajai Lietuvai, jos atstovų kooptavimo į Tarybą progą. Sesijoje Tarybos Pirmininkas S.Šilingas, kalbėjo: “... Lietuva gyvena didelės istorinės reikšmės dienas. Vėl imame kaip Šarūno, Mindaugo laikais rankioti Lietuvos žemes ir jungti jas į vieną valstybinį vienetą (...).Šiandieną išsipildė daugiau negu penkių šimtų metų lietuvių tautos troškimas prie Didžiosios Lietuvos laisva valia prisiglaudė toji Mažosios Lietuvos dalis, kuri Taikos sutartimi yra atskirta nuo Vokietijos. Nuo šios dienos Klaipėdos ir Rambyno kraštas gyvens bendru su mumis gyvenimu (...). Tat sveiki atėję ! Brolių, padavusių kits kitam draugišką ranką, nebeperskirs jokia pasaulio galybė (...). Valio Mažajai ir Didžiajai Lietuvoms, sujungtoms į vieną Nepriklausomą Lietuvos Valstybę.”

Tad, atrodo, 1920 m. vasario 20 d. galėtume švęsti ir kaip Klaipėdos krašto susijungimo su Lietuva dieną. Ši nutarimą po metų patvirtino ir Lietuvos Steigiamasis Seimas: Mažoji Lietuva yra neatskiriama Lietuvos dalis.

Tačiau Lenkija ir toliau veikė prieš Lietuvą, įkalbinėjo

(Nukelti į 4 p.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

▪ SOCIALDEMOKRATAI SUGRAŽINO KOVO 8-AJĄ Į ATMINTINŲ DIENŲ SĄRAŠĄ

Sausio 24 d. Seimo valdančioji dauguma įtraukė Tarptautinę moters dieną - kovo 8-ąją į Atmintinų dienų sąrašą. Kai kurie dešinieji parlamentarai Tarptautinės moters dienos paskelbimą atmintina diena traktavo kaip lyčių lygių galimybių įstatymo pažeidimą ir reikalavo vyrų dienos.

Modernusis krikdemas Artūras Vazbys diskusijose teigė, kad ne tik moterys, bet ir vyrai nusipelno šventės. Jis pasiūlė patobulinti projektą, paskelbti kovo 8-ąją tarptautine vyrų ir moterų solidarumo diena. Jo kolega Egidijus Vareikis aiškino, kad tarptautinė moters diena yra socialistinės kilmės, todėl dešiniosioms partijoms siūlė nepalaikyti projekto. Be istorinių ideologinių motyvų, E. Vareikis turėjo ir asmeninių motyvų prieš Moters dieną. “Aš esu žmogus, kuris myli moteris kasdien, o ne vieną pavasario dieną. Vienos dienos išskirtinumas man sukeltų kompleksą. Aš siūlau visus metus skelbti moters dieną”, - sakė E. Vareikis.

Socialdemokratė Giedrė Purvaneckienė diskusijose pažymėjo, kad Jungtinės Tautos kovo 8-ąją yra paskelbusios Tarptautine moters diena ir pakvietusios visas šalis ją minėti.

Už socialdemokratės Birutės Vėsaitės parengtą Atmintinų dienų įstatymo pataisą dėl Tarptautinės moters dienos balsavo 54 Seimo nariai, 11 buvo prieš ir 7 susilaikė.

▪ LIETUVOS KARIUOMENĖJE PAGAUSĖS DIPLOMUOTI KARININKAI

Antroji Generolo Jono Žemaičio karo akademijos neakivaizdinių studijų skyriaus klausytojų laida sausio 25 d. švęs išleistuves. Karybos bakalauro diplomai bei akademijos baigimo ženklai bus įteikti 31 absolventui.

Diplomuotais karininkais taps 26 motorizuotieji šauliai ir 5 pasieniečiai, jiems mokslas akademijoje truko trejus metus. Neakivaizdines studijas Karo akademijoje paprastai tęsia aukštesnįjį išsilavinimą įgiję ir jau tarnaujantys kariuomenėje karininkai. Mat Karo akademija aukštąją mokyklą tapo tik 1994-aisiais, prieš tai dvejus metus ji veikė kaip aukštesnioji karo mokykla.

Pirmojoje Generolo Jono Žemaičio karo akademijos neakivaizdinių studijų skyriaus klausytojų laidoje buvo 32 absolventai. Po antrosios laidos išleistuvių akademijoje lieka mokytis 152 neakivaizdininkai. ELTA primena, jog sausio 25 ir 26 d. jauniausioje šalies aukštojoje mokykloje - Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje (Šilo g. 5A, Vilnius) vyks Atvirų durų dienos. Vaikiniai ir merginos, svajojantys savo gyvenimą susieti su tarnyba Lietuvos kariuomenėje, galės susipažinti su stojimo ir buities sąlygomis, karjeros galimybėmis.

Prieš 83 metus, 1919 metų sausio 25 dieną, Kaune buvo įsteigta pirmoji Karo mokykla. Iš Kauno į sostinę ir atgal kilnota karininkų rengimo institucija, prasidėjus karui, vokiečių kariuomenės buvo išblaškyta.

▪ SEIMO NARIAI UŽ MAŽUMŲ KALBAS

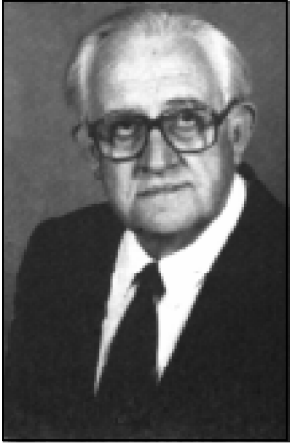
Grupė Seimo narių iš įvairių frakcijų sunerimo dėl Švietimo ir mokslo ministerijos priimtų Tautinių mažumų švietimo nuostatų. Jomis, Seimo narių požiūriu, siekiama panaikinti ugdymo procesą gimtąja kalba visų pakopų bendrojo lavinimo mokyklose. Parlamentarai paragino švietimo ir mokslo ministrą Algirdą Monkevičių dar kartą peržiūrėti, pataisyti Tautinių mažumų švietimo nuostatas, kad jos atitiktų Lietuvos tarptautinius įsipareigojimus bei tautinių mažumų lūkesčius.

Parlamentarai atkreipia dėmesį, kad vadovėlių gimtąja kalba 11-12-tų klasių moksleiviams nebuvimas pablogins jų mokymosi sąlygas, ribos galimybes įsisavinti žinias ir palaipsniui lenkų ir rusų bendrojo lavinimo mokyklose bus likviduotas aukščiausios pakopos mokymas gimtąja kalba.

Seimo nariai abejoja sprendimais dėl gimtosios kalbos brandos egzamino ir kitomis Tautinių mažumų švietimo nuostatomis. Laiške ministrui primenama Lietuvos ir Lenkijos draugiškų santykių ir kaimyninio bendradabavimo sutartis, kurioje garantuotas mokymasis tautinės mažumos kalba vidurinėse mokyklose.

▪ KAUNE POSĖDŽIAVO BALTIJOS ASAMBLĖJOS KOMITETAS

Sausio 24 d. ir 25 d. Kaune posėdžiavo Baltijos Asamblėjos Teisės komitetas. Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentarai, dalyvaujant ekspertams, diskutuos apie asmenų, nukentėjusių nuo teisėsaugos ir sveikatos apsaugos sistemų, teisių apsaugą Baltijos valstybėse, praneša ELTA. Baltijos Asamblėjos Teisės komitetui vadovauja Seimo narys Vasilijus Popovas.

Algirdas Pužauskas

Valstybės sekretorius Colin Powell sausio 15 d. pasakė reporteriams, kad pasaulyje išsivystė naujo karo pavojus dviejų branduolinių valstybių Indijos ir Pakistano pasienyje. Jo kelionės uždavinys įtikinti tų dviejų vyriausybės pradėti diplomatines derybas, kurios sustabdytų nelemtą skubėjimą į konfliktą. Sekretorius pagyrė Pakistano vyriausybės pareiškimą, kad Pakistano teritorijoje nebus leista veikti teroristams. Atsargiai kalbėdamas Airijoje, kur sekretoriaus lėktuvas buvo sustojęs pasipildyti gazolino, sekretorius Powell sakė nedarysias spaudimo Indijos vyriausybei, kad ji atitrauktų šimtus tūkstančių kareivių nuo Pakistano sienos, tačiau JAV prezidentas pareiškęs, kad Amerika darytų viską, kad šis konfliktas, kuris yra gyvas jau pusšimtį metų, būtų sprendžiamas politinėmis ir diplomatinėmis derybomis, o ne kovos lauke.

Tuo pačiu metu, kai sekretorius Powell kalbėjo korespondentams, Indijos

Izraelio tankai ir ginkluoti kariai apsupę palestiniečių vadovo Yasser Arafat būstinę Ramallah mieste neleido jam niekur išvykti.

AP

kariuomenės vadas generolas Sunderejan Padmanabhan pareiškė, kad Indijos kariuomenės moralė yra pakankamai aukšta, ji pasirengusi gintis, jei Pakistanas bandytų dar sykį pulti. Jis kalbėjo apie Indijos parlamento užpuolimą gruodžio 13 d. Paklaustas, ką Indija darytų, jei Pakistanas pultų Indiją su savo branduoliniais ginklais, generolas pasakė kad Indija turi pakankamai savo branduolinių ginklų ir

šiais technologijos žydėjimo laikais yra Korano studijos, arba kalba, šiek tiek anglų kalbos. Prezidentas sakė, kad tokios pamokos skatina smurtą ir neapykantą bei visuotinį atsilikimą. Pašavar religinė

• **Prezidentas George W. Bush** rado laiko nukreipti energiją į vidaus politiką. Jis aplankė Floridą, kur guber-

INDIJA IR PAKISTANAS

nevengtų jų panaudoti. Į šią generolo kalbą atsiliepė aukštas Indijos pareigūnas, pasakęs, neskelbdamas savo pavardės, kad karingi generolo pareiškimai nebuvo patvirtinti vyriausybės ministrų pirminko. Sekretorius Powell lankėsi Pakistane sausio 15, o Indijoje lankėsi sausio 16. Su abiem premjeriais kalbėdamas sekr. Powell pabrėžė, kad abi pusės turėtų laikytis senos tarptautinių organizacijų nubrėžtos “Kontrolės linijos”, kuri liečia Kašmiro teritoriją. Indija reikalauja, kad Pkistanas nesiųstų per tą liniją į Indijos pusę savo fanatiškų islamo kovotojų, kurie trukdo Indijos administracijos darbus. Valstybės sekretorius šia proga planavo sustoti ir Af-ganistane bei aplankyti retai aukštų JAV pareigūnų lankomą Himalajų karaliją Nepal. Aukščiausias lig šiol JAV vyriausybės narys, lankęs Nepal, buvo vice-prezidentas Spiro Agnew, aplankęs Nepal 1971 m.

Svarbią kalbą Pakistane pasakė dabartinis prezidentas Pervez Musharraf, kuris pamerkė dvi religines, fanatiškas musulmonų organizacijas ir uždarė namų areštų jų religinius vadus. Jis kalbėjo, kad pasaulyje laikai pasikeitė ir reikėtų panaikinti religines vaikų mokyklas, vadinamas madrasas. Jose mokosi apie 700,000 pakistaniečių vaikų, daugiausia berniukų. Mokslas

mokykla turi ir kelis seno modelio kompiuterius, tačiau, prezidento žiniomis, jie jau sugedę ir naujų niekas neparūpina. Mokykloje yra 300 berniukų nuo 6 iki 18 metų amžiaus.

Panaikinti tokias mokyklas neleidžia politiniai ir praktiški sumetimai, tačiau Pakistanas turi atsisakyti tokių senienų, atsisakyti religinio kraštutimumo ir žengti į ateitį siekiant pažangos ir tolerancijos, pabrėžė prezidentas.

Indijos spauda pritarė Pakistano prezidento kalbai, tačiau pabrėžė, kad “jo žodžiai gražiai skamba, palauksime ir pamatysime, ką jis įrodys savo darbais.”

Pakistano vidaus reikalų ministerija, ilgai nelaukus, uždraudė penkių fanatiškų islamo organizacijų veiklą, suėmė 1,500 su teroristais susijusių veikėjų. Sekretoriui Powell išsirengus lankyti Pietinės Azijos kraštų, į Vašingtoną atvyko pasitarimams Indijos gynybos Pasaulio diplomatams bandant sustabdyti Indijos-Pakistano konfliktą, iš Afganistano į Guantanamo karinę bazę pradėjo atvykti svarbiausi “al Qaida” tinklo kaliniai. Jiems statomas specialus kalėjimas, laikinai jie laikomi stogais apdengtuose metaliniuose narvuose, kurie rūpestingai saugomi JAV kareivių. Kai kurios žmogaus teisių organizacijos jau kritikuoja JAV vyriausybę už kalinių “kankinimą”, jų tardymą, maistą, čiužinius ir kitus nepatogumus. Narvai yra nedideli, 6 x 8 pėdų, kaliniai turi miegoti ant plonų, plastmasinių čiužinių, maistas neįprastas, tačiau amerikiečiai toliau kvočia taliban fanatikus, ieškodami naujų įrodymų apie teroro veikėjus, jų vadeivas. Vienas jūrų pėstininkų pulkininkas, išgirdęs skundus apie nepatogius čiužinius, pasakė, kad jis negalėtų suskaičiuoti naktų, kurias jis, marinų karininkas, praleido ant tokių čiužinių. Kalėjimo vadovybė, žinodama, kad musulmonai kasdien meldžiasi atsisukę į rytus, kur už tūkstančių mylių yra šventas musulmonams miestas Meka, nustatė tiksliai, kuria kryptimi kaliniai turi atsisukti besimelsdami. Taip buvę teroristų veikėjai ir daro.

Keliais sakiniiais

natoriaus vieton kandidatu yra jo brolis Jeb Bush. Keliose vietovėse prezidentas gyrė (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KAI PRIEVARTAUJAMI LIETUVOS VAIKAI

Skaitant iš Lietuvos gautą spaudą, gauname sukrečiantį vaizdą, ne tik sukrečiantį, bet ir tragišką. Ir šiuo metu, kai jūs skaitote laikraštį, Lietuvoje yra mušami, pjaustomi ir prievartaujami vaikai. Girti sugyventiniai ir tėvai, geriantys už vaikų pašalpos pinigus, žagina kūdikius. Girtos motinos parduoda savo dukras kaimynui už degtinės bonką. Kažkas gal rausia duobę miške netrukus gimsiančiam kūdikiui. O ne laiku gimusių smaugia, kad vakare įkištų į šiukšlių konteinerį. Kas suskaičiuos, kiek naujagimių kūnų sąvartynuose sudraskė valkataujantys šunys? Į ligoninę atvežė mažylį, kurį netekusi kantrybės motina sutalžė į sieną lyg skudurinę lėlę. O reanimacijos skyriaus palatoje mirs vaikas, kuriam kažkas, pasak tėvų, įkalė į smegenis vinį, o į širdį įbedė adatą.” Tai žodžiai iš “Lietuvos ryto” sausio 5 dienos.

Siaubas ima toliau skaitant Laimos Žiukienės - Lavaste reportažą apie vaikų prievartą Lietuvoje. Pasaulinės vaikų teisių apsaugos organizacijų apklausos skelbia, kad Lietuvos vaikai prisipažįsta esantys patys nelaimingiausi. Žurnalistei vaikystės įvykius pasakojo ne viena išnaudota mergaitė, kai girtas “dėdė” griebia išprievartauti, kuriai tik 4 metai. Arba, kai jai aštuoneri, motina geria su draugeliu. Paima iš jo 10 litų ir išeidama degtinės sako; “Gali daryti su ja, ką nori”. Ją išgelbsti kaimynė, kai įpuola su kirviu vidun. “Man jos motina leido”, - keikiasi vyras. “Tie motinos žodžiai man iki šiol smegenyse”, - jau suaugusi moteris pasakojo žurnalistei.

“Aš trečioje klasėje. Pareinu namo, broliukas kieme sušalęs laukia. Girdėjau, kaip mama su dėde kalbėjosi - važiuojam į Sibirą, Rasą parduosime gruzinams turguje, atsiras pinigų, o mane numes nuo devynaukščio stogo. Bėgam, Rasa, aš pavogiau pinigų. Kur bėgti?”

“Man 15 metų. Ruošiuosi algebros egzaminui. Supu ką tik gimusį broliuką, o motinos lovoje - aikčiojimai ir dejonės. Kaip šlykštu”, - sako vyresnis brolis.

Pabaigiu mokyklą. Motina atšvenčia. Ta proga jos sugyventinis vožė man per galvą buteliu ir išprievartavo. Aš išėjau iš namų. Ačiū Dievui, brolius išvežė į globos namus. Aš - po bendrabučius. Turguje sutikau buvusį mamos sugyventinį, kuris mane žagino. Ko čia šnairuoji? Juk motina tave visame turguje buvo pardavusi. Dar pasigausiu tave. Tada ji ištekJė už pirmo pasitaikiusio, kad tik kas apgintų. Vyras paliko ją nėščią. Ji pabėgo iš Vilniaus. Ją išgelbėjo Žemaitijoje dabartinis vyras - žmogus, kai jos neišgelbėjo nė vienas po kito kuriami vaikų teisių apsaugos įstatymai.

Kiek šiandien Lietuvoje yra prievartaujamų kankinamų, žalojamų vaikų? Niekas nežino. Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, kasmet Lietuvoje įvykdoma maždaug 200 lytinių nusikaltimų, kurių metu nukenčia vaikai. Kasmet 80-90 vaikų teismo medicinos institute tiriami dėl išžaginimo. Vilniaus vaikų apsaugos tarnybos duomenimis, tik sostinėje nustatoma maždaug tūkstantis atvejų, kai vartojama prievarta prieš vaikus. Nėra jokių žinių, kiek vaikų Lietuvoje patiria smurtą šeimoje, jei tai galima pavadinti šeima. Jungtinių tautų konvencija, kurią ir Lietuva ratifikavo 1996 m., sako, kad vaikas turi būti ginamas nuo bet kokio išnaudojimo. Gi Lietuvos baudžiamasis kodeksas už lytinės aistros tenkinimą su mažamečiu skiria bausmę nuo 3 iki 13 metų kalėjimo, už vaiko žaginimą - 5-15 metų, už vaiko pirkimą ar pardavimą - 8 metus kalėjimo.

Būtų galima dar šimtus pateikti žiaurių atvejų, tačiau ir iš čia surašytų turime tragišką vaizdą. Kitus pavyzdžius dėl jų šlykštumo negalima čia ir minėti. Valstybė nesugeba pasirūpinti skriaudžiamu vaiku.

S. Tūbėnas

IŠEIVIJOS ARCHYVŲ VIETA - TIKTAI IŠEIVIJOJE!

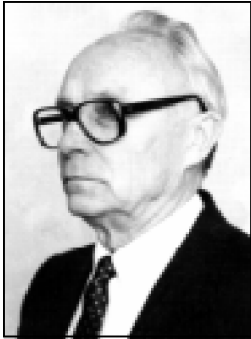
Prieš kurį laiką mūsų spaudoje buvo rašiniai PL archyvų klausimais. Tuomet į tai daug dėmesio nekreipiau. Bet pasirodė spaudoje vienos JAV LB-nės veikėjos rašinys, kuriame buvo rašyta apie tai, kad Kaune ji kalbėjosi su pareigūnais, kuriems gal rūpėtų išeivijos archyvus pas save priglausti. Į tą straipsnį daugelis dėmesį atkreipė. Yra toks, beveik visiems žinomas fizikos dėsnis, kad kiekviena akcija sukelia reakciją.

Tai, va, į tą straipsnį dėmesį atkreipė Lituanistinių Studijų Centras ir dr. J. Račkauskas. Buvo apie tai tartasi su JAV LB-nės valdybos žmonėmis. To pasėkoje buvo sušauktas įvairių atstovų posėdis, kuriame buvo aiškiai pasisakyta, kad išeivijos archyvai - yra išeivijos kultūrinis turtas. Ir kad jam saugiausia vieta yra išeivijoje. O Lietuvos darbuotojų teiginys, kad dabartiniu metu Lietuvos mokslininkai norintieji susipažinti su išeivija ir jos veikla, turi skristi į Čikagą. O tai gana brangiai kainuoja. Tas “brangumas” nieko neįtikina. Lietuva, kuri turi užtenkamai pinigų, visų seimūnų kelionėms, po pasaulio nuošaliausias vietas finansuoti, jeigu norės - tai ir 4-5 mokslininkams pinigų suras! O, be to, norint su išeivija susipažinti ir ją geriau pažinti, reikia nors mėnesį laiko išeivijos tarpe pagyventi. Pamatyti ir susipažinti, kokiomis sąlygomis tas išeivijos kultūrinis palikimas yra kuriamas.

Teko asmeniškai matyti ir kalbėtis su tais, kurie sąlygoms pasikeitus ir atsiradus galimybei į Čikagą atvažiuoti, vaikščiodami po “Draugą”, stebėjosi ir klausinėjo, kur yra personalas? Ar visi yra atostogų išvažinėję? Kai jiems buvo pasakyta, kad tai ką matote, ir yra visas personalas, tai jie negalėjo patikėti, ir nenorėjo tuo tikėti. Įpratę Lietuvoje matyti, kad ir mažiausias laikraštukas, kuris galo su galais negali suvesti, turi keleriopai didesnę personalą.

Atiduodant savo archyvus, reikia aiškiai žinoti į kokias rankas jie būtų atiduoti. Lietuva dar nėra pati saugiausia vieta. Nekalbant apie gana “draugiškus” kaimynus, yra ir vidaus pavojai. Manau, kad dar daugelis atsimena skandalą, kai 32,000 bylų buvo nuvežta į popieriaus fabriką - kaip popieriaus žaliava. Buvo rašyta, kad tą sunkvežimį atlydėjo 2 juodi (ar tamsūs) automobiliai ir, kad juose sėdėjo gerai apsirengę vyrai. Nors ir slapta buvo daroma (turbūt taip galvojo tie, kurie tų bylų sunaikinimu buvo suinteresuoti). Bet beveik visada yla iš maišo išlenda.

Spaudai tą reikalą į viešumą išskėlus, kilo gana didelis šurmulyš. Ir prasidėjo reikalavimai, kad archyvų direktorius iš pareigų pasitrauktų. Nors jis bandė spaudoje pasiaiškinti, bet atrodė, kad jo aiškinimu, beveik niekas netikėjo. Tuomet jis iš pareigų atsisistatydino. Čia bylų naiki-

Juozas Žygas

nimo užsakytojo veidas pasirodė Archyvų direktorius, turbūt už nuopelnus ar ištikimumą buvo pakviestas prez. patarėju!. Kaip į tokias rankas būtų galima atiduoti archyvus. Žinant, kad svarbesnė medžiaga gali būti atrinkta ir į popieriaus fabriką išvežta. Bet ir be popieriaus fabriko ir be viešo skandalo galima archyvus tykiu būdu sunaikinti.

Daktaras K. Pemkus turėjo didžiulį knygų ir periodikos rinkinį, kurį teko matyti. Daugiausiai mano atmintyje išliko, jo periodikos rinkiniai. Niekas ant grindų negulėjo ir apatinės lentynos buvo gal 70-80 centimetrų nuo grindų. Gal prieš aštuonetą metų pradėjo kalbėti apie atidavimą Lietuvai. Tuo metu Čikagoje lankėsi Silvija Vėlavičienė, Lietuvos Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Lituanistikos skyriaus vedėja. Ji taip pat turėjo progos su tais rinkiniais susipažinti. Ji man sakė, kad jo periodikos rinkiniai jai labai rūpėtų. Kad Mažvydo bibliotekai jų labai reikėtų, bet nežinau kodėl jis apsisprendė viską atiduoti Klaipėdos universitetui. Gal prieš savaitę mūsų spaudoje buvo rašyta, kad dr. K. Pemkaus periodika buvo potvynio apsemta. Tokie globėjai, kurie juos gal ant grindų laikė, nedės pastangų kaip nors juos restauruoti, kad nors dalis ateičiai išliktų!

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

savo jaunesnį brolį ir ragino aukotojus remti jo kampaniją lėšomis, nes Jeb esąs rimtas, geras žmogus. Jam pritarė ir dar vienas Bush brolis Marvin bei sesuo Doro. Gubernatoriaus rinkimai bus 36-se valstijose. Prezidentas parinko buvusį Montanos gubernatorių Mrac Racicot nauju Respublikonų partijos pirmininku, teisininką ir žinomą lobijistą.

•**Izraelio** kariuomenė su traktoriais ir sprogmenimis sunaikino Gazos pakraštyje 13 pastatų, kuriuose gyveno palestiniečiai. Šis Rafia miesto puolimas sukėlė naujus įtempimus, nors palestiniečių vadai Arafat įsakė sustabdyti smurto veiksmus prieš Izraelį. Arafat pasiskundė Jungtinėms Tautoms, pavadindamas šį pastatų griovimą nusižengimu

prieš žmoniškumą. JAV atsargos generolas Anthony Zinni sausio 18 sugrįžo į savo tarpininkavimo ir taikos ieškojimo uždavinius.

•**Izraelio** vyriausybė sustabdė musulmonų mečetės statybą Nazareto mieste su 70,000 gyventojų. Mečetė buvo statoma šalia krikščionims svarbios krikščionių bažnyčios. Tai statybai nepritarė Vatikanas, nepritarė ir Amerikos žydų organizacijos.

•**Singapuro** vyriausybė išaiškino naują teroristų sumanymą pulti tame mieste ir valstybėje amerikiečių biznio įstaigas, diplomatinės atstovybes ir dažnai sustojančius prekybos laivus. Tie planai buvo rasti Afganistano Taliban urvuose. Singapuras greit suėmė Singapore apsilkusius terorizmo vadeivas, jų Amerikai perduota 15 asmenų.

Jie priklausė al Qaida tinklui. JAV gynybos sekretorius Donald Rumsfeld specialiai padėkojo Singapuro su 4 mil. gyventojų valdžiai. Singapore gyvena apie 17,000 amerikiečių.

•**Teroristų** sudaužytų Pasaulio prekybos rūmų vietoje yra planuojama pastatyti ugniagesiams, žuvusiems griuvėsiuose paminklą. Jau pagamintas to paminklo modelis. Norima buvo pagerbti 343 žuvę ugniagesiai. Tačiau jau pasigirdo kritika to paminklo modeliui. Tai esąs politinio korektiškumo pavyzdys. Modelyje trys ugniagesiai stato vėliavą. Vienas vyras baltas, vienas juodas, o trečiasis - “latino”. Kritikai pabrėžia, kad tarp New Yorko ugniagesių, kurių yra 11,500, tik 2.7% yra

Nukelta į 4 p.

Dievo Motinos bažnyčią (Cleveland,Oh) puošia pirmas žiemos sniegas.

Algirdo V.Matulionio nuotr.

KLAIPĖDOS SUKILIMAS: PERGALĖS PAMOKOS

(Atkelta iš 1 p.)

Prancūziją, kad ji tik neperduotų Klaipėdos ir krašto Lietuvai, kad blogiausiu atveju galima sudaryti bendrą valdymo tarybą iš Prancūzijos, Lenkijos ir Lietuvos, kad Klaipėdą reikią paversti laisvuju uostu, kuriuo netrukdomai galėtų naudotis Lenkija ir pan. Tai, aišku, nepatiko ir Vokietijai, kuri jautė priešišumą Prancūzijai ir jos meilei - Lenkijai; ir SSRS nebuvo susinteresuota, kad Klaipėda taptų “laisvu uostu”, valdomu dar Lenkijos ir Prancūzijos. Iš kitos pusės tai ir teikė vilčių lietuvių šviesuoliams, pasinaudoti tuo trynimosi tarp didžiųjų valstybių ir jėga išsivaduoti. Tuo tikslu krašte ir pradėta visur organizuoti Gelbėjimo komitetus. 1923 m.sausio 3 d. Klaipėdoje ir įvyko tų Gelbėjimo komitetų suvažiavimas, kuriame išrinko Mažosios Lietuvos Vyriausiąjį gelbėjimo komitetą: M.Jankų, V. Šaulinskį, J.Strėkį, J.Lebertą, J.Vanagaitį, J. Brūvelaitį. Suvažiavimas išplatino atsišaukimą:

“Lietuviai, Klaipėdos krašto gyventojai !

Vyrai ir moterys! Jau priartino paskutinė valanda, kada aukštoji Santarvė nori galutinai išrišti Klaipėdos krašto likimą (...). Bet nieks nežino, kas ateityje mūsų laukia. O juodi debesys yra mus užgulę. Saujelė didžvokiečių šovinistų (...), nori savo viešpatystę ant mūsų per taip vadinamą “Freištata” (laisvą miestą - A.L.) išlaikyti, kad, tam tikram laikui praėjus, vėl galėtų grįžti prie Vokietijos. Jie užbaigtų mūsų brolių germanizavimą, kad lietuvio ir vardo čia neliktų, kaip tai jie padarė su prūsais.

Kartu su vokiečių šovinistais ant ramaus krašto tiesia savo ilgus kruvinus nagus amžini ir pikčiausi mūsų giminei priešai lenkai (...). Lenkai laiko pagrobę ir mūsų tautos žiląją sostinę Vilnių. Bet jiems to dar negana. Jie nori mūsų krašto gelžkelių, Nemuno ir uosto, kad iš Vilniaus krašto galėtų gabenti į pasaulį lietuviškas girias ir mūsų kraštą lenkinti.

Neturėdami Klaipėdos krašte lenkiškų gyventojų, jie sugalvoja “Freištata” penkiolikai metų, kad per tą laiką jie išgalėtų ir mus galutinai pavergtų (...). Šiandieną dar galima išgelbėti savo tautos garbę ir vienybę (...).” Ir toliau kvietė visus lietuvius susivienyti ir reikalauti susijungti su Didžiąja Lietuva, remti tautinį ir kultūrinį lietuvių veikimą, burtis ir veikti vadovaujant Vyriausiajam gelbėjimo komitetui.

Ypač pasiaukojmai sukilimą ėmėsi organizuoti slapta Klaipėdoje ir krašte įsikūrusios Lietuvos šaulių organizacijos (jos čia ėmė kurtis nuo 1921 m.).

Į Didžiosios Lietuvos šaulius 1923 m.sausio 7d. kreipėsi ir Vyriausiasis Mažosios Lietuvos Gelbėjimo komitetas atsišaukimu:

“Broliai šauliai!

Pasauliniam karui besibaigiant, ruso naguose buvusi Didžioji Lietuva savo sūnų pastangomis išsivadavo iš vergijos jungo. Dėl to jūs dabar esate laisvi ir laimingi.Tuo pačiu metu ir mes būtume galėję išvien su jumis stoti ginkluoton kovon ir išsivaduoti, bet, nelaimė, mes tuomet paklausėme kilnių pažadų ir tikėjomės likti laisvi per Aukštosios Santarvės malonę. Mažoji Lietuva buvo

atskirta nuo Vokietijos ir mums buvo žadėta, kad Lietuvos Respublikai susitvarkius ir mums bus leista prie senosios mūsų močiutės prisiglausti. Dėl to mes tada nesigriebėme ginklo ir kantriai kentėjome svetimšalių viešpatavimą mūsų krašte, tikėdami, kad šiai vergovei ateis greitas galas.

Apsivylėme ! Tuo tarpu, kai Didžioji Lietuva, nors buvo rusų, bermontininkų bei lenkų puolama ir draskoma, apsigynė ir išlaikė savo nepriklausomybę, o pagaliau ir ekonominiu atžvilgiu gerokai sustiprėjo, mes, Mažosios Lietuvos gyventojai, pasidarėme vergais ir įpuolėme į neapsakomą skurdą (...). Laikas mums kuo skubiau prie Lietuvos glaustis, kaip tai anuomet Santarvė buvo žadėjusi, bet dabar mums apie tai draudžiama net užsiminti. Svetimšaliai pradėjo mus negirdėtai spausti, net neleidžia laisvai susirinkti, draudžia mums lietuviškus atsišaukimus bei lapelius platinti, pagaliau ima drausti net prabilti lietuviškai. Buvo tokių atsitikimų, kad mus kalėjimui kišo vien dėl to, kad valdžios įstagoje prabilome

Atkelta iš 4 p.

juodi afrikiečiai, 3.2% - latino ir kiti visi balti.

• **Jungtinės Tautos**, kurios oficialiai vadovauja Afganistano išvadavimui iš teroristų valdžios, kreipėsi į visus organizacijos narius, primindamos, kad skubiai reikia lėšų Afganistano atstatymui. Šiuo metu laikinoji vyriausybė neturi jokių lėšų. Reikėtų bent 100 mil. dol. vyriausybės algoms. Reikia sumokėti už praėjusį laiką ir už ateinančius šešis mėnesius, nes

lietuviškai, ir tas viskas dėjosi ne gilioje senovėje, bet šiais 1923 metais.

Tokiai padėčiai susidarius, trūko ir mūsų kantrybė.

Mes griebiamės ginklo, ryždamiesi sau laisvę iškovoti arba mirti.

Broliai ! Jūs žinote, kad mūsų maža yra, kad mes esame nepasiruošę ir nepatyrę kovotojai, dėl to mes šiandien šaukiamės Jūsų pagalbos. Mes tikimės, kad vardan mūsų motinos Lietuvos labo jūs ateisite, sustiprinsite silpnas mūsų eiles ir padėsite mums iš nepakenčiamos vergijos išsivaduoti.

Visi, kurie teiksitės mums pagelbėti, kreipkitės į Mažosios Lietuvos gelbėjimo komitetą Šilutėje arba M.Lietuvos savanorių štabą ten pat”.

Daug Didžiosios Lietuvos šaulių išgirdo savo brolių šauksmą ir slapta atskubėjo jiems pagalbon. Ir jau palyginus nemažomis jėgomis 1923 m. sausio 15 d. 1 val. nakties, pradėjo sukilimą Klaipėdoje ir krašte. Vietiniai lietuviai ir talkininkai iš D. Lietuvos, visi ryšėjo ant rankovių žalius raiščius su užrašais “MLS” (Mažosios Lietuvos savanoriai), su trispalvėmis M.Lietuvos vėliavėmis (balta - žalia - raudona). Sukilėliai visur puolė drąsiai, ryžtingai ir prancūzų igulos kapituliavo ir kai sausio 16 d. rytą į uostą įplaukė Lenkijos karo laivas “Komen-dant Pilsudski” padėti prancūzams,visur jau plevėsavo Nepriklausomos Lietuvos vėliavos ir lenkams neliko nieko kito kaip palikti Klaipėdą.

1923 m. sausio 19 d. Mažosios Lietuvos vyriausiojo gelbėjimo komiteto visuotiname seime Šilutėje vėl buvo paskelbta deklaracija, kad, išreiškiant viso krašto tikrųjų gyventojų valią, nutariama prisijungti prie Nepriklausomos Lietuvos valstybės autonominėmis teisėmis.

Lietuvos Vyriausybė, kaip pradžioje minėta, į tautiečių valią atsižvelgė ir Klaipėda ir

jos kraštas vėl tapo vienos Nepriklausomos valstybės dalimi. Ypatinguoju atstovu Klaipėdai ir kraštui buvo paskirtas buvęs Prezidentas Antanas Smetona, kuris į Klaipėdą atvyko jau kitą dieną.

Po to dar dėl Klaipėdos vyko sunki, ypač dėl lenkų intrigų diplomatinė kova, bet ją Lietuva laimėjo ir pagaliau 1924 m.gegužės 8 d. Paryžiuje buvo pasirašyta Tautų Sąjungos patvirtinta Klaipėdos ir krašto pripažinimo Lietuvai konvencija. Klaipėda buvo paskelbta tarptautinės reikšmės uostu. 1928 m. sausio 29 d. pasirašyta sienų sutartis ir su Vokietija, pagal kurią Klaipėdą ir jos kraštą Vokietija irgi pripažino Lietuvai.

Klaipėdos ir jo krašto atgavimas - tai vienas gražiausių lietuvių veiklos puslapių, patvirtinančių, rodos, tokią paprastą ir žinomą tiesą: niekas Laivės ir teritorijų neskuba grąžinti; viską reikia išsikovoti, pasiekti ryžtinga ir apgalvota veikla. Jeigu mūsų vadai nebūtų atsidavę prancūzų misijos malonei po pergalių prieš lenkų kariuomenę prie Širvintų ir Giedraičių (1920 m.), gal būtų ir Vilnių išvadavusi ir nereikėję jo atgauti iš SSRS, prarandant ir Nepriklausomybę (Vilnius - mūsų, o mes - rusų), arba Antrojo pasaulinio karo pradžioje (1939 m.), kad ir “parėmę” Rytų Lietuvos lietuvių sukilimą prieš “lenkus okupantus” ir t.t. Nekartą istorija mūsų Tautos ir valstybės vadamams buvo sudariusi prielaidų susijungti ir su visomis kitomis savo protėvių žemėmis, su visa Mažąja Lietuva, tačiau šiandieną tik galime apgalvestauti, kad nebuvo galimybės tinkamai pasinaudota. Tad ir lieka tik guostis tolimesniais pradžioje cituoto A.Jakšto kiek pakeistais eilėraščio žodžiais:

Broliai, ko žiūrite?!Vieną teturite Lietuvą, brangiąją Tėvynę ... Lygiai Mažąją,lygiai Didžiąją, ginkime savo krūtinėm.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

tenka ne tik sumokėti už atliekamą afganų valdininkų darbą, bet remontuoti bombų sugriautus pastatus, už minų ieškojimą. Tenka leisti lėšas afganų Taliban narių prižiūrėjimo reikalams. Tarp kalinamų teroristų Taliban eilėse buvo vienas amerikietis, vienas australas, vienas anglas ir šeši prancūzai.

• **Amerikoje** daug kas kritikuoja “teisę turėti ginklą”. Įstatymai reikalauja, kad ginklai nepatektų į nesveikų, nusikaltėlių, teismo jau baustų rankas. Perkant ginklą, reikia

gauti leidimą per tris dienas nuo pirkimo. Praktiškai daug valstijų neturi laiko peržiūrėti leidimo ieškančių prašymo. Sausio 16 vienas iš Nigerijos atvykęs studentas atvykęs į teisininkų kolegiją Appalachian, kur jis buvo atmestas dėl menko teisės žinojimo, nušovė profesorių, kolegijos dekaną ir vieną studentę moterį, pradėjęs šaudyti kolegijos valgykloje. Studentų grupei ji puolus ir nuginklavus, paaiškėjo, kad piktadarys jau seniai žinomas, kaip protiniai “nepastovus”.

LOS ANGELES, CA

Premijų šventėje: Violeta Gedgaudienė, Liet. Fondo atstovė, Ema Dovydaitienė, Teatro laureatė, Alė Rūta, Rašytojų d-jos premijos laimėtoja, Marija Remienė, LB Kultūros tarybos pirmininkė.

PREMIJŲ ŠVENTĖ LOS ANGELES MIESTE

Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba šiemet nutarė laimėtojams įteikti premijas ne Čikagoje, o Kalifornijoje, Los Angeles bendruomenės padėdami suorganizuoti gražų renginį.

Jis įvyko sausio 2002 m. 5 d., Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkė Stasė Petersonienė susitarė su Marija Remienė, LB Kultūros tarybos pirmininke, kad metinė Rašytojų d-jos premija (mecenatas irgi Lietuvių Fondas) būtų įteikta drauge su LB laureatų pagerbimu.

Žmonių gausiai susirinko į LB ruošiamus pietus su programa - premijų įteikimu.

Prasmingą invokaciją paskaitė kun. Stanislovas Anužis, Šv. Kazimiero bažnyčios vikaras. Programos pranešėjai: Marytė Newsom ir Tadas Dabšys.

Marija Remienė pradėjo programą, pasveikindama premijų laimėtojus - losangeliečius ir kitur gyvenančius.

Los angeliečiai laureatai: Ema Dovydaitienė - už tatrinę veiklą ir kūrybą, Ignas Medziukas - žurnalistikos, Viktoras Ralys - muzikos, svečias iš Čikagos Anatol. Šlutas - radio, Rašytojų d-jos - Alė Rūta, už knygą "Vargingos tėvynės vaikai".

Alė Rūta

Iš kairės: Daiva Kamarauskaitė, Aleksas Mickus, Edita Taytelis, Rolandas Žukauskas.

V. Stoko nuotraukos

INVOKACIJA
JAV LB KULTŪROS
TARYBOS XIX
PREMIJŲ ŠVENTĖJE

Didysis Pasaulio Menininke, Visagali Amžinasis Dieve, Tu sukūrei pasaulį ir laikų įvairovę. Tu savo Apvaizdos pirštu nubrėžęs mūsų kraštui ribas prie Nemuno ir Baltijos krantų, davęs mums gražią lietuvių kalbą ir įdiegęs į mūsų širdis savosios tautos meilę, praplėtei lietuviškumą toli toli nuo mūsų gimtosios žemės.

Šiandien dalis gabiausių ir kūrybingiausių Lietuvos sūnų ir dukterų susirinko į Los Angeles Šv. Kazimiero parapiją atsiimti laurų už tai, kad negailėjo savo širdies, neužkasė iš Dievo gautų talentų, bet dalijosi jais skleisdami pasaulyje lietuvišką meną, raštą, kalbą, muziką, šokį.

O Mūzos - Kaliope, Melpomene, Talėja, Terpsichore, Polihimnija, negrįžkite pas Apoloną ant Helikono kalno, nepasitraukite nuo laureatų, bet pasilikite su mumis ir prisilieskite prie kitų mūsų bendruomenės narių, kad niekada neužgestų lietuviškumo židynys, bet šviestų ir šildytų visus, ypatingai tuos, kurie baigia ištirpti amerikoniškumo katile.

Aktorė Ema Dovydaitienė, L.A.Dramos sambūrio pirmininkė, LB-nės Teatro premijos laimėtoja, kalba 2002 m. sausio 5 d. premijų šventėje.

Tad palaimink, Viešpatie, Amerikos Lietuvių Bendruomenę, jos Kultūros Tarybą ir Rašytojų draugiją, suruošusias šią devynioliktąją premijų šventę.

Laimink mūsų svečius - Lietuvos Generalinį Garbės konsulą Vytautą Čekanauską, Amerikos Lietuvių kultūros tarybos pirmininkę Mariją Remienę ir mūsų laureatus: Eimą Dovydaitienę, Alę Rūtą, Anatolijų Šlutą, Igną Medziuką ir Viktorą Ralį.

Laimink programos daly-

vius - kalbėtojus ir atlikėjus bei visus čia susirinkusius. Tegul ši šventė suartina mus, "vargingos Tėvynės vaikus" ir tepadaro broliais ir seserimis vienos lietuviškos šeimos.

Ir, galiausiai, palaimink šiuos stalus ir rankas, tai paruošusias, kad kiekvienas dalyvaujas šioje šventėje išeitų iš jos stipresnis ir kūnu, ir dvasia.

To prašome per Kristų mūsų Viešpatį. Amen.

Kun. Stanislovas Anužis

Iš kairės: Juozas Raibys, Rolandas Žukauskas, Daiva Kamarauskaitė, rež. Petras Maželis, Ema Dovydaitienė, Aleksas Mickus, Edita Taytelis, Juozas Pupius.

“MELAS ŠVENTYKLOJE”

Tai Viktoro Mariūno draminis veikalas, kurį sėkmingai surežisavo buvęs Cleveland, Ohio “Vaidilos” teatro vadovas, režisierius Petras Maželis ir parodė Los Angeles miesto lietuviams sausio 12 ir 13 d., 2002 m..

Gausiai abi dienas atsilankiusi publika buvo patenkinta aktualia pokario šeimų problemos tema, gera vaidyba jaunų aktorių ir vykusiais sceniniais efektais: apšvietimu, muzika, ypač dekoracijomis (P. Maželio) ir kostiumų įvairumu (Ema Dovydaitienė).

Viktoras Mariūnas - mokytojas, visuomenės veikėjas, kultūrininkas, ilgai gyvenęs Cleveland, Ohio. Jis ypač gražiai ir kūrybiškai reiškėsi Lietuvių B-nės Kultūros tarybos veikloje (Ingridos Bublrienės pirmininkavimo metu). Jau po Mariūno mirties režisierius Petras Maželis susidomėjo rankrašty likusiu “Melu šventykloje”. Režisierius, autorių pažinojęs asmeniškai, ryžosi jo kūrinį parodyti žiūrovams. Ir gerai padarė. Ištikimybės tema šeimose ir kitur aktuali ir dabar.

Vaidino (ir labai gerai): Daiva Kamarauskaitė, Rita Taitelis, Aleksas Mickus, Juozas Pupius, Rolandas Žukauskas, Juozas Raibys.

Veikalo pastatymu rūpinosi Los Angeles dramos sambūris. Pirmininkė Ema Dovydaitienė šiemet gavo Liet. B-nės Kultūros tarybos premiją už ilgų metų (drauge su a.a. jos vyru Vincu) nuoširdžią ir vertingą teatrinę veiklą.

Pirmininkės padėjėjas - inž. Amandas Ragauskas irgi veiklus teatralas, jis šiame pastatyme rūpinosi scenos apšvietimu.

Alė Rūta

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

CLEVELAND, OH

Edmundas Atkočiūnas ir istorijos mokytojas Daniel Escalera (Santa Monica High School)

APIE LIETUVĄ AMERIKOS MOKSLEIVIAMS

Turime mūsų tarpe labai aktyvių ir gabių jaunuolių. Santa Monica High School dešimtokas moksleivis Jonas Stasevičius suruošė dešimtų klasių mokiniams renginį apie Lietuvą. Jo mokykloje po rugsėjo 11 d. įvykių yra įvesta programa, kurios tikslas yra supažindinti su diktatoriais, jų daromais nusikaltimais. Po vienos paskaitos apie holokaustą, pasitaręs su istorijos mokytoju Daniel Escalera, jis nusprendė pakviesti ką nors iš lietuvių pakalbėti apie Stalino ir Sovietų Sąjungos režimą, apie trėmimus, žudynes. Ši garbė teko Edmundui At-

kočiūnui, gyvenančiam Santa Monica, CA ir šių eilučių autoriui. Turime padėkoti Jonui už tokį pasitikėjimą ir ryžtą Lietuvos garsinime. Jonas ir istorijos mokytojas apie mus trumpai papasakojo moksleiviams. Po mūsų pristatymo keturias pamokas atskiroms klasėms aiškinome apie Stalino laikotarpiu vykusius Žiaurumus. Kiek vienos pamokos pradžioje rodydavome trumpą video ištrauką su vieno ukrainiečio liudijimais apie Stalino žiaurumą, vėliau Edmundas pristatydavo Lietuvą, lietuvių kalbą, pabrėždamas jos senumą, net

lietuviškai pakalbėdamas, pasakojo prisiminimus apie savo mamą, kuri 1940 metais buvo ištremta į Sibirą, ten iškalėjo 16 metų, tik po Stalino mirties galėjo sugrįžti į Lietuvą, kalbėjo apie Sąjūdį, apie savo kaip kunigo veiklą Lietuvoje, apie “Baltijos kelią” (mokiniai žiūrėdami į nuotraukas stebėjosi tokia ilga susikibusių rankomis žmonių grandine, nusidriekusi nuo Vilniaus iki Talino).

Aš kalbėjau apie sovietinį laikotarpį labiau iš istorinės pusės. Mokiniai turėjo daug klausimų apie Lietuvą, domėjosi mūsų asmeniniu gyvenimu. Kai kurie moksleiviai gan gerai nusimanė apie komunistų žiaurumus, kadangi jų tėvai išgyveno komunistinę priespaudą Sovietų Sąjungoje ar Kinijoje. Tačiau daugeliui buvo nauja girdėti apie Sibiro lagerius, apie trėmimus, apie kančias kelyje į laisvę. Istorijos mokytojas ir mokiniai nuoširdžiai dėkojo už prarastas pamokas. Jis labai susidomėjo Algirdo Gustaičio parengta knygele anglų kalba “200,000,000 and Lithuania”, Simu Kudirka, Pranu Brazinsku, kurie, beje, gyvena tame pačiame Santa Monica miestelyje. Apie S. Kudirką amerikiečiai yra sukūrę kino filmą, kurį istorijos mokytojas pažadėjo parodyti vienoje iš pamokų. Jis kvietė mus mokykloje dažniau apsilankyti.

Kęstutis Šalavėjus

SKAUTŲ VEIKLA

Pilėnų tuntininkas v.s. Remigijus Belzinskas, pradėdant 2002 m. pranešė laišku tunto veiklos programas - tunto nariams ir jų tėvams. Pirmą metų ketvirtį giliukų, vilkiukų, skautų ir prit. skautų sueigos vyks pirmadieniais Dievo Motinos parapijos salėje, 7:00 iki 8:30 v.v.

Kaziuko mugės ruošos darbai bus vykdomi: sausio 28 d., vasario 11 d. ir 25 d., ir kovo 11 d. sueigose.

Kovo 17 d. Clevelando Skautija ruoš tradicinę Kaziuko mugę Dievo Motinos parapijos salėse. Mugės paskirtis - sutelkti lėšas skautiškai veiklai. Mugei salė ir virtuvė bus paruošiamos kovo 16 d. šeštadienį. Laukiama tėvų talkos ruošos darbams nuo 9:00 iki 12:00 val. Vienetų stalai bus ruošiami nuo 1:00 val. p.p. Salė uždaroma 8:00 v.v.

Tortų-saldumynų stalą tvarko sesė Dalia Armonienė su talkininkėmis. Jos skambins mamoms kviesdamos prisidėti.

Sekmadienį, kovo 17 d., salė bus atidaroma 8:00 v.r. Pilėnų tunto nariai renkasi su tvarkingomis uniformomis salės prieangyje. Visi dalyvausime Šv. Mišiose kartu. Po Mišių skautai ir skautės renkasi mugės atidarymui. Mugę užbaigsime apie 1:00 val. p.p. su loterija ir lauželiu. Visiems tunto nariams bus paskirtos pareigos mugėje. Mugės pabaigoje visi broliai pasilieka, kol salė bus sutvarkyta ir vadovai leis išvykti namo.

Kovo 18 d. draugovių sueigų nebus, o kovo 25 d. grįžtame į sueigas įprastu laiku - 7:00-8:30 v.v.

JURGINĖS PADANGĖJE

Paskutiniame Šv. Jurgio parapijos tarybos posėdyje buvo išrinkti pareigūnai šioms metams: pirmininkas - Stephen Kristoff, vicepirmininkas - Antanas Bacevičius, sekretorė - Virginija Rubinski ir išdininkas - Algirdas Matulionis. Kartu Taryba nutarė, kad ir toliau šauks savo posėdžius kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį po 10:30 val. ryto Mišių parapijos salėje. Parapijos Taryba žada rūpintis parapijiečių reikalais ir kartu kviečia juos dalintis jų sumanymais veiklai pagerinti. Turintieji bet kokius sumanymus ar rūpesčius yra kviečiami tai pareikšti bet kuriam Tarybos nariui arba dalyvauti Tarybos posėdyje.

Šiuo laiku mes prisimeiname JAV Aukščiausiojo Teismo sprendimą legalizuojant abortus šiame krašte. Mes vėl reiškiame mūsų prieštaravimą abortams - prisimindami, kad privalome gerbti kiekvieną gyvybę nuo jos užuomazgos iki natūralios mirties.

Ateičiai pramatomi šie renginiai: vasario 3 d. - parapijos tarybos posėdis; vas. 10 d. sekm. Užgavėnių blynų priešpiečiai; vas. 23 d. trečiad. - Pelenų diena; vas. 17 d. sekm. Lietuvos Nepriklausomybės šventė, ir kovo 3 d. sekm. - Tarybos posėdis.

Ger.J.

C HICAGO, IL

MUZIEJININKĖ IŠ KAUNO KELIAUJA IŠEIVIJOS LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ PĖDSAKAIS

Maironio literatūros muziejaus darbuotoja Virginija Paplauskienė iš Kauno pusei metų atvyko į Čikagą rinkti medžiagos apie išeivijos rašytojus. Tai jau ketvirta jos viešnagė kitoje Atlanto pusėje, informuoja ELTA.

1989 metais pirmą kartą atvykusi į Čikagą muziejininkė, jos pačios žodžiais, ypač daug nuveikė. Jai pavyko sutikti ne vieną iškilų literatą, šiandien jau iškeliavusį Amžinybėn, gauti labai vertingų duomenų, nuotraukų.

Šio vizito metu V. Paplauskienė daugiausia dėmesio ketina skirti rašytojų Antano Škėmos bei Antano Vaičiulaičio kūrybai. Norėtų taip pat rasti papildomos medžiagos apie Čikagoje gyvenusius rašytojus Gražiną Tulauskaite-Babrauskienę ir

Algimantą Mackų, kurių fondai Maironio muziejuje kaupiami nuo pirmųjų muziejininkės vizitų į Ameriką.

V. Paplauskienė dėkinga Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Čikagoje vadovui profesoriui Jonui Račkauskui už suteiktą galimybę naudotis centro archyvais ir visokeriopą paramą. Muziejininkė jau užmezgė ryšį ir su Čikagoje bei jos apylinkėse gyvenančiais rašytojais, tariausi dėl pokalbių apie jų kūrybą bei turimus archyvus.

Savo ruožtu, V. Paplauskienė apsiėmė Pedagoginiame lituanistikos institute skaityti paskaitas apie rašytojus V. Krėvę ir Vaižgantą, taip pat žada toliau bendradarbiauti su dienraščio “Draugas” kultūros priedu.

ELTA

Iš kairės: Debeikių kunigas Aleksandras Guodys, Gediminas Kirklys, kun. Saulaitis, Regina Guobienė, Almutė Sedelskytė, Aušrėtė Rurgienė, Onutė Kopelienė ir nepažįstamas.

SESELEI MARIJAI KSAVERAI

Siunčiu nuotraukas nufilmuotas Debeikių bažnyčios aikštėje lapkričio 16 d. per paminklo šventinimą seselei Marijai Ksaverai - Lietuvos misionierei. Ji gimė Kalveliuose įstojo į vienuolyną prieš karo metą ir dirbo gailestingosios sesers ir misionierės darbus 45 metus. Tarp Boli-

vijos ir Brazilijos prižiūrėjo indėnus su kunigu daktaru Aleksandru Bendoraičiu. Ji mirė 2000 metais. Daug kartų buvo sugrįžusi aplankyti savo gimines Lietuvoje. Lieka dvi sesės - Ofilija Kviklienė Vilniuje ir Bronė Ežerskienė Clevelande.

Per šventes kunigas Sau-

laitis, S.J, laikė mišias o prisiminimų vakarų programą pravedė dr. Aleksandras Guodys, Lietuvos teatro muzikos ir kino direktorius.

Kaip Debeikių žmonės sako, kad Debeikiai dar tokio renginio nematė.

Marija Ežerskytė-Hudgins

BOSTON, MA

ŽIEMOS SUBATVAKARIS “OI ATVAŽIUOJA ŠVENTA KALĖDA”

**Daiva Jaudegytė ir
Egida Matulionienė**

Saulėtą ir gruodžio mėnesiui neįprastai šiltą šeštadienio vakarą, bostoniškiai ir apylinkėse gyvenantys lietuviai skubėjo į kalėdinių varpų kviečiamą žiemos vakarušką “Oi atvažiuoja šventa Kalėda”, kurios programą atliko “Užjūrio Lietuvos” folklorinė grupė “Dolija”.

Ižanginį žodį tarė viena iš

vos ir čia gimęs, mėgstantis lietuvių liaudies dainą ir šokį, susirinko iš pradžių tik šiaip sau padainuoti, vėliau sumastė paruošti Advento - Kalėdų laikotarpio folkloro programą. Pasak vadovės, svarbiausias ansamblių siejantis dalykas - didžiulis noras dainuoti

Laiko sugrįžimas. Tai buvo tarsi du tarpsniai: sugrįžtančio - atgimstančio Laiko ir Saulės laukimo laikas ir sugrįžusios Saulės šventės laikas. Krikščionybė Lietuvoje, Laiko ir Saulės atgimimo-laukimo laiką sutapatino su adventu (lot. adventus- atėjimas), o Saulės sugrįžimo šventę - su Kristaus gimimu.

Salės viduryje puikavosi pakabintas eglėšakių vainikas, kitaip dar vadinamas “sodu”, kuris simbolizuoja žmogaus vidinę ramybę, dvasinę pusiausvyrą ir nesibaigiantį gyvenimą. Eglutė - vainikas buvo papuoštas riešutais, obuoliais ir kitokiomis gėrybėmis, kurios nebuvo atsitiktinės. Obuoliai, prosenovės kultūroje, simbolizavo atgimimą, gyvybę ir vaisingumą. Šermukšnis - buvo tikima, apsaugodavo nuo blogio jėgų. Ažuolo gilės - reikė jėgą. Kankorėžiai- simbolizavo ryšį su mirusiųjų pasauliu. Neveltui jie auga ant amžinai žaliuojančių medžių - kaip niekada nenutrūkstantis ryšys. Riešutai - simbolizavo sveikatą ir ilgaamžiškumą. Buvo

bintais ant eglutės, Kūčių naktį vaišinosi mirusiųjų artimųjų sielos (simbolinis ryšys su mirusiųjų pasauliu). Iš šiaudų sunertos įvairios geometrinės formų figūros pagyvindavo gyvybinės energijos judėjimą namuose ir simbolizavo pasaulio gyvybės medžio ryšį su žmonių pasauliu.

Senovėj lietuviai į iškilmingas šventes, ypač siejamas su apeigomis, papročiais, rinkdavosi apsirengę gražiausiais išeiginiais rūbais, kurie buvo labai tausojami ir perduodami iš kartos į kartą. Ansamblių dėvėjo XIXa. vidurio žemaitiškais, zana-vykės, kapsės, Tilžės apskrities, aukštaičių ir dzūkų rūbais.

Dolijiečiai dainavo lig šiandien, Lietuvos kaimuose, ypatingai Dzūkijoje, senų žmonių atmintyje dar tebesaugomas, tebedainuojamas dainas, kuriose žadinama, vaduojama saulė iš gilaus žiemos miego; auksu aplietais ragais atbėga mitinė figūra - Elnias Devyniaragis; per aukštus kalnus bei žemus klonius geležiniais ar moliniais ratais atvažiuoja šyvas žirgas ar vaško kumelaitė ir atveža Kalėdas.

Elnias arba briedis nuo seno buvo garbinamas daugelio tautų. Lietuvių elnias turėjo ryšį su Kalėdomis. Manoma, kad Kalėdos savo

logiška prasme siejasi ir elnio devyni ragai, kuriais galima nusigauti į viršutinį pasaulį. Šiuo požiūriu padedama pasiekti viršutinę kosmoso sferą - elnias atlieka meditatoriaus vaidmenį. Ragai yra tarsi jungiamoji grandis su viršutiniu pasauliu.

Sodas reikė, ne tik tą vietą, kur auginami vaisiai, bet ir sodybą, namą, į kurį sugrįžtama, tai ir simbolinis ženklas vestuvių apeigose. Čia žodžiui “Sodas” suteikiama daugiareikšmė, simbolinė reikšmė, jungianti praėjusį ir būsimą laiką, kaip tiltas tarp žiemos ir pavasario, nakties ir šviesos, seno ir naujo. Sodas tampa praėjusiais metais, praėjusiu laiku, pradingusios saulės simboliu ir tuo pačiu žodžiu vadinamas - Sodas, kuris buvo vestuvių, tai yra naujos gyvenimo pradžios simboliu, tai tas pats seno gyvenimo simbolis čia pat virsta naujo gyvenimo, naujos vilties simboliu. Advento laikotarpio dainose, zuikis, kaip mitinė figūra, dažniausiai atstovauja požemio pasauliui - mirusiųjų, prosenelių, vėlių pasauliui. Tai tarsi gražus himnas seniesiems- praėjusiems metams ir pasveikinimo giesmė Naujiesiems.

Subatvakario metu buvo ne tik dainuojamos dainos, pri-tariamoms kanklėmis ir sku-

subatvakarių organizatorių - Zita Krukonienė, pasidžiaugdama, kad lietuvių bendruomenėje gimė naujas “kūdikis” - tai garsiojo folklorinio ansamblio “Sodaauto” sesutė “Dolija”. Krikšto mama tapusi Zita “Dolijai” padovanojo simbolinius, reikalingiausius “kūdikiui” reikmenis: čiulputuką, buteliuką ir šliaužtinukus.

Apie Advento-kalėdinio laikotarpio folklorą Lietuvoje supažindino “Dolijos” vadovė Egida Matulionienė, Vilniaus universiteto absolventė, išdavinusi VU folkloriniame ansamblyje “Ratilio” apie dešimtį metų. Egida yra subūrusi du folklorinius ansamblius: vieną - vaikų Vilniuje; kitą - jau čia Amerikoje - Vašingtone (DC), kuris vėliau pasivadino “Jorės” vardu ir 2000m. dalyvavo “Sodaauto” jubiliejiname koncerte. Atvažiavusi į Bostoną (MA), prisijungė prie “Sodaauto” ansamblio. Egida subūrė ir trečiąjį ansamblį “Doliją”, kuris švenčia savo pirmąjį “gimtadienį” (įsikūrė 2001m. sausio 26d.). “Dolija” - tai sutartinės garsažodis:

*Žvingia žirgas, dolija.
Dolijutė, dolija.*

*Už vartelių, dolija.
Dolijutė, dolija.*

*Eisim, sesyt, dolija.
Dolijutė, dolija.*

*Vartų kelcė, dolija.
Dolijutė, dolija, ir t.t.*

Jaunimas, atvykęs iš Lietu-

ir skleisti šį liaudies turtą žmonėms.

Subatvakario pradžioje Egida supažindino su Advento - kalėdinio laikotarpio labai senų ir archaiškų dainų simbolika, kurioje slypi paslaptis ir grožis. Pačios seniausios šio laikotarpio dainos savo tekstais siekia ikikrikščioniškosios Lietuvos laikus. Tuos laikus, kai žmogus dar nesuprato daugelio gamtos reiškinių, nežinojo, dėl kokios priežasties dienos trumpėja, o paskui pradeda ilgėti. Buvo manoma, kad tai vyksta todėl, kad nusilpo Saulė, kurią nugali tamsybių dvasios. Saulė pavargusi, nueina ir ji gali nebegrįžti. Tai būtų žmonijos katastrofa, ir kad jos būtų išvengta, žmonės įvairiais veiksmais, apeigomis, siekė sugrąžinti prarandamo pasaulio tvarką, sugrąžinti saulę, padėti jai išsivaduoti iš tamsybės gniaužtų. Būtent tas saulės vadavimo, jos laukimo laikotarpis tapo turtingas gražiais papročiais, prasmingomis apeigomis ir, žinoma, spalvinga tautosaka: dainomis, žaidimais, burtais, vaidinimais, ir oracijomis.

Egida priminė, kad ikikrikščioniškoje Lietuvoje, maždaug nuo lapkričio 30d. buvo pradedama laukti pradingusios Saulės ir atliekamos tam tikros apeigos (vėliau rašytiniuose šaltiniuose vadinamos kaip papročiais), o gruodžio pabaigoje buvo iškilmingai švenčiamas Saulės ir

“Dolijos” folklorinė grupė.

L.Kulbienės nuotraukos

tikima, kad riešutais galima uždegti meilę, sustiprinti vedybinius ryšius. Tad per Kalėdas, jaunimas, ypač merginos ir jaunos marčios, nešiodavosi riešutus gražiuose maišeliuose ir dovanodavo juos vyrams. Jei tomis dienomis rasdavo dvilypį riešutą (liaudyje dar vadinamu kreimeriu), tai buvo manoma, kad jei vieną to riešuto pusę duosi suvalgyti mylimajam, tai tas būsiąs dar meilesnis. Kreimerį žmonės nešiodavo piniginių, kad visada turėtų pinigų. Sausiniais ir saldainiais paka-

senuoju sluoksniu buvo susijusios su mitopoetine pasaulėžiūra ir galėjo reikšti šventę, kurios pagrindinė funkcija - pasaulio ir žmogaus, atsidūrusio kritinėje būklėje, atsinaujinimas. Elnias įgauna pasaulio modelio bruožų, kuris atitinka pasaulio medžio įvaizdį. Tiek pasaulio modelis, tiek pasaulio medis turi ryšį su skaičiumi “devyni”. Galima rasti teiginių, kad septynios bei devynios pasaulio medžio šakos galėjo reikšti dangiškas zonas, kosmoso lygmeniu. Galbūt su ana-

dučiais, bet ir žaidžiamas tik tam laikotarpiui būdingas vienas iš žaidimų “Buvo mūsų lelimoj”. Žaidžiantieji pasiskirstė į dvi dalis - dvi priešingas puses, kurios galėjo simbolizuoti dviejų pasaulių, dviejų skirtingų pusių sandūrą ir monologu kalbėjo apie tėvulio ir anytos dvarus, bet tuo pačiu vyko ir tų dvarų palyginimas. Būtent tame palyginime, greičiausiai ir buvo užkoduotas ano ir šio pasaulio

Nukelta į 8 p.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus

PREZIDENTAS SUPAŽINDINO AMERIKIEČIUS SU LIETUVOS APLINKOSAUGA

Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus svarbiausiu mūsų šalies aplinkosaugos ateities tikslu laiko gerai subalansuotos ilgalaikės aplinkos apsaugos politikos parengimą. Tai šalies vadovas pabrėžė savo pranešime **“Tradicijos ir nauji iššūkiai - Lietuvos grįžimas į gamtą XXI amžiuje”**, sausio 23 d. skaitytą Amerikos mokslo plėtros asociacijoje. Pranešimą V. Adamkus skaitė baigdamas vizitą Jungtinėse Amerikos Valstijose ir prieš išvykdamas į Meksiką, praneša ELTA.

Lietuviai turi apsispręsti - pasirinkti šiuolaikišką efektyvų ūkininkavimo modelį ar aplinką tausojančią ekologinę žemdirbystę. Tai savo kalboje pažymėjo Prezidentas Valdas Adamkus supažindindamas amerikiečius su Lietuvos aplinkos apsaugos uždaviniais.

Lietuvos vadovas Amerikos mokslo plėtros asociacijos nariams paaiškino, jog šiuolaikiškas ūkininkavimo modelis pareikalaus mažinti žemdirbių skaičių Lietuvoje ir padidinti cheminių trąšų naudojimą. O norint pasukti ekologinės žemdirbystės keliu, didžiausią dėmesį reikia skirti kooperacijai ir aplinkos apsaugai žemės ūkyje.

Jis, gyvendams JAV, vadovavo Aplinkos apsaugos mokslinio tyrimo centrui, iki 1997 metų administravo JAV aplinkos apsaugos agentūros Vidurio Vakarų regioną. Jam yra suteiktas Tarptautinis gamtosauginis apdovanojimas, už ypatingus nuopelnus tarnyboje jam įteiktas JAV aplinkos apsaugos agentūros aukso medalis bei JAV Prezidento apdovanojimas.

Vašingtone skaitydamas pranešimą V.Adamkus taip pat pažymėjo, kad Lietuvos aplinkos apsaugos politiką lemia sovietinis palikimas ir globalizacijos procesai. Tačiau, anot Prezidento, šalies valdžia sėkmingai sprendžia totalitarinio palikimo problemas. “Svarbu pažymėti, jog šiame procese Lietuva gali pasinaudoti Vakarų patirtimi ir pagalba. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą ženkliai padidės konkurencija, kuri vers mūsų žemdirbius plėtoti kooperaciją ir didinti efektyvumą”, - sakė V.Adamkus.

Svarbiausiu Lietuvos aplinkosaugos ateities tikslu Prezidentas įvardijo gerai subalansuotos ilgalaikės aplinkos apsaugos politikos parengimą. Pripažindamas, jog tam tikra visuomenės dalis dar per mažai skiria dėmesio aplinkos problemoms, V.Adamkus pripažino, jog reikėtų skatinti pažangų visuomenės mąstymą.

Amerikos mokslo pažangos asociacija turi 138 tūkst. narių bei jungia 275 visuomenines organizacijas. Asociacija siekia populiarinti naujausius mokslo atradimus, suartinti mokslininkus, politikus ir visuomenę kuriant ir įgyvendinant pažangias idėjas.

LIETUVOS PRANEŠIMAS JUNG TINĖMS TAUTOMS

Vyriausybė pritarė Jungtinių Tautų Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto nuostatų įgyvendinimo Lietuvoje pirminei ataskaitai ir nutarė pateikti ją Jungtinių Tautų Vyriausiojo žmogaus teisių biurui.

PARAMA “AUŠROS” ŽURNALUI LENKIOJE

Per praėjusius metus gyvenimas Punsco, Seinų ir kitų lietuviškų etninių žemių lietuviams Lenkijoje buvo nelengvas ir dėl ekonominių sąlygų, ir dėl įvairių vietinės bei valstybinės valdžios daromų sunkumų. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba, norėdama daugiau padėti Lenkijos lietuviams ir jų Bendruomenei, 2001 m. rugpjūčio mėn. 12-15 dienomis Seinuose sušaukė metinį PLB, kraštų Lietuvių Bendruomenių ir Lietuvių Jaunimo Sąjungų pirmininkų suvažiavimą. Suvažiavime dalyvavo Lietuvos Respublikos ambasadorius Lenkijai Darius Degutis, LR konsulai, vyskupas Paulius Baltakis, visi 10 PLB Valdybos narių ir LB bei LJS pirmininkai ar jų pavaduotojai iš Australijos, Šiaurės ir Pietų Amerikos, Amerikos, Europos, Sibiro ir kitų kraštų. Tas suvažiavimas pakėlė ten gyvenančių lietuvių nuotaiką, nustebino lenkus savo gaušumu ir vėliau padėjo geriau išspręsti iškilusias vietinės lietuviško švietimo problemas.

ELTA primena, kad Lietuva, prisijungus prie Jungtinių Tautų Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto, kaip ir kitos valstybės dalyvės, išpareigojo pateikti pirminę ataskaitą apie pakto nuostatų įgyvendinimą bei teikti periodines ataskaitas kas penkerius metus.

Jungtinių Tautų Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto nuostatų įgyvendinimo Lietuvos Respublikoje pirminėje ataskaitoje pateikiama informacija apie Lietuvoje įgyvendinamas žmogaus teises į darbą, tinkamas ir palankias darbo sąlygas, socialinę apsaugą, mokslą, dalyvavimą kultūriniame gyvenime.

Visiems buvo parodyta, kad pasaulio lietuviai solidarizuoja, rūpinasi ir remia savo tautiečius Lenkijoje. Jų švietimo, kultūros, visuomeniniams bei jaunimo projektams ir Lenkijos Lietuvių Bendruomenei buvo perduota atvežta ne maža Lietuvių Fondo parama.

Deja, po suvažiavimo dar liko ir toliau pamažu sprendžiama lenkų pasienio užkardos problema. Jos reikalu ir toliau aiškinasi Lenkijos Lietuvių Bendruomenė, jai talkina PLB Valdyba ir Atstovybė Lietuvoje. Vienas iš PLB Valdybos vicepirmininkų yra Varšuvoje gyvenantis ir mokslinį darbą dirbantis istorikas dr. Bronius Makauskas.

Vėl atsirado nauja problema. Nors ir anksčiau buvo sunku verstis gaunamomis prenumeratomis ir valstybine pagalba Punske leidžiamam mėnesiniam lietuvių kalba “Aušros” žurnalui, tačiau dabar nauja Lenkijos vyriausybė smarkiai sumažino jos teikiamą finansinę paramą.

VILNIUJE BALTIJOS ŠALIŲ GYNYBOS MINISTRAI

Sausio 23 d. Vilniuje įvyko Lietuvos, Latvijos ir Estijos gynybos ministrų susitikimas.

Susitikime aptartas pasirengimas prisidėti prie kovos su tarptautiniu terorizmu, regioninio saugumo, santykių su kaimyninėmis šalimis būklę, pasikeisti informacija apie Baltijos šalyse vykstančią ginkluotųjų pajėgų reformą. Taip pat buvo pristatytas naujas trišalis projektas, kurio tikslas - tobulinti valdymo kontrolę ir pasikeitimą informacija.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministrai Linas Linkevičius, Girtis Valdis Kristovskis ir Jūris Luikas pasirašė bendradarbiavimo komunikatą.

“Aušra” šiuo metu išgyvena sunkią krizę. PLB Valdyba praėjusių metų vasarą “Aušrai” perdavė 1,000 dol. paramą ir papildoma pagalba išsiųsta Naujų metų proga. Tačiau skubiai reikia daugiau lėšų, kad būtų galima leisti Lenkijos ir kitiems lietuviams labai reikalingą “Aušrą”.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fonde yra “Aušros žurnalui remti sąskaita”, į kurią galima siųsti čekius. Reikia rašyti: **“Lithuanian World Community Foundation”** vardu pažymint, kad tai yra **“Aušros žurnalui remti”** ir siųsti: **Lithuanian World Community Foundation PO Box 140796 Grand Rapids, MI 49514-0796**

Visos aukos AUŠRAI bus perduotos per Lenkijos Lietuvių Bendruomenę. Aukos PLB Fondui yra atleidžiamos nuo JAV federalinių mokesčių, ID No. 36-3097269 ir kiekvienas aukotojas gauna kvitą.

A.P.

A.PAULAUSKAS ATSISVEIKINO SU KINIJOS AMBASADORIUMI

Lietuvos ir Kinijos dvišalį politinį ir ekonominį bendradarbiavimą, verslo santykių raidą trečiadienį Seimo Pirmininkas A. Paulauskas aptarė su kadenciją baigiančiu Kinijos ambasadoriumi Lietuvoje Guan Hengguang.

Seimo Pirmininkas pabrėžė palankią Lietuvos geografinę padėtį Kinijos eksportuotojams. “Lietuvos medienos, baldų, dirbtinio pluošto produkcija, pieno ir mėsos gaminiai galėtų rasti nišą Kinijos rinkoje”, sakė jis.

Ambasadorius pasidžiaugė Kinijos ir Lietuvos parlamentarų kontaktais.

ŽIEMOS SUBATVAKARIS “OI ATVAŽIUOJA ŠVENTA KALĖDA”

Atkelta iš 7 p.

sugretinimas, išryškėjo tamsos ir šviesos simbolika.

Turbūt pati smagiausia ir linksmiausia subatvakario dalis - burtai. Neištėkėjusios merginos ir nevedę vyrai galėjo sužinoti: ar sekančiais metais ištekęs/ves, kokį vyrą/žmoną gaus, ištraukdami šaką iš didžiulės šluotos ar paimdami saują kučinių, ansambliečiai išmokė pasidaryti nematomu. O subatvakario

pabaigoje, atvažiavusi Kalėda, berdama grūdus žiūrovams ant galvų, derlingumo ir sėkmės simbolį, linkėjo gerų, linksmų ir ramių sekančių metų.

Subatvakario pabaigoje Zita Krukonienė padėjo ansambliečiams už puikų pasirodymą, o Birutė Banaitienė padovanojo ansambliečiams simboliškas natas. Dolijos dėka galėjome išiklausyti į gyvenimo gausme gerokai

pritilusius protėvių balsus; išiklausyti ir pasistengti suprasti, ką jie mums kalba, tos pačios Žemės vaikams; paliesti šimtmečio senumo eksponatus: liaudies išmintį, dainas, šokius, žaidimus, burtus...

Subatvakarį organizavo ALTS Bostono skyrius ir “Užjūrio Lietuva”, o programoje dalyvavo folklorinė grupė “Dolija”.

NENURIMSTANTIS IR KOVOJANTIS

POKALBIS SU MONS. ALFONSU SVARINSKU

Monsinjas Alfonsas Svarinskas

...Jis šį kartą atskrido ne taip, kaip prieš kelerius metus-tremtinys. Dabar jau kaip laisvo krašto pilietis, kaip demokratijos, nepriklausomybės ir krikščioniškosios tiesos apaštalas. Gerų draugų padedamas, atsirado Amerikoje aplankyti kadaise matytų ir sutiktų mielų savo gimtojo krašto sesių ir brolių. Su čion viešnagės atskridusiu monsinjoru ir pasikalbėjome:

-Jūs jau ne pirmąsyk esate už Atlanto. Tad kaip dabar Jums atrodo Amerikos lietuviai?

- Amerikoje esu jau antrąsyk. Daug lietuvių jau išmirę. Su kai kuriais susitikau. Po anų skaudžių rugsėjo įvykių amerikiečiai padarė išvadas. Oro uostuose daug rūpestingiau tikrina keleivius, bet televizijos ekranuose - smurtas ir reklamos. Rugsėjo įvykiai verčia susimąstyti. Nebėra krikščioniškų principų nei gyvenime, nei politikoje. Man patiko vieno amerikiečio žurnalisto mintis, kad Amerikos TV kanaluose šie dangoraižiai buvo subombarduoti šimtus kartų. Jaunoji karta, užaugusi prie ekranų, tad jiems nebereikia ko nors nauja išradinėti. Trūksta tik matytus vaizdus panaudoti savo tikslams.

- Kokia dabar Lietuvoje dorovinė mūsų jaunimo būklė?

- Labai prasta. Tėvai - pokario karta - auklėti komunistiškai. Marksizmas-leninizmas išplovė jiems smegenis ir atbukino valią.

-Kokia Lietuvos TV padėtis?

-Tikrai prasta net valstybinė Lietuvos TV. Smurtas ir seksas. Mano vienas lagerio

draugas Levas Karsavinas sako, kad didžiausias nusikaltimas yra tada, kai į blogį visiškai nereaguojama. Blogis ir jo imperija egzistuoja. Apie ją kalbėjo buvęs Amerikos prezidentas R. Reaganas. Tikrai jo formos kitokios. Per dešimtmetį "laisvoji spauda" Lietuvoje padarė daugiau blogio negu KGB per 53 okupacijos metus.

- Kokias palankias ir teigiamas lietuviškumo slinktis Jūs matote tiek prie Nemuno, tiek svetur?

- Didelių permainų nepastebėjau. Trūksta idealistų. Todėl mažai ir kovotojų. Lietuviai gyvena praeitimi ir mažai žvelgia į ateitį. Štai pavyzdys. Lietuviai pamilę Rūpintojėlį, šį XIX a. simbolį, dar ilgai dovanos Jį saviesiems ir užsieniečiams. Lietuva jau dukart prisikėlė per praėjusį tūkstantmetį. Du sukilimai žiauriai numalšinti. Spauda uždrausta. XX a. ji prisikėlė iš vergijos net du kartus: vasario 16-ąją ir kovo 11-ąją. Prisikels darsyk ir pakels akis ir širdį aukštyr. Dabar tikų Priskėlusiojo Kristaus simbolis. Tik, gaila, galvoti ir dirbti nenorima. Prisikėlimas reikalauja dinamiškumo, veiklos, energijos ir ryžto. Taigi žeme tvirtai vaikščiodami, dažniau ir aukščiau keltume akis ir širdį į dangų. Mūsų asmeninis ir Tautos likimas - Dievo rankose. Dievui nėra negalimų dalykų. Todėl tikėkime Dievo Apvaizda.

- Ką galėtumėte pasakyti apie pašaukimus į vienuolijas ir seminarijas?

- Mano supratimu, pašaukimų stoka tiek Amerikoje, tiek ir visame pasaulyje. Mažėja jų ir Lietuvoje. Mūsų

krikščionims ir ypač kungams, kunigų seminarijoms ir vienuolijoms trūksta aukos dvasios. Dažnai prisimenama, kad reikia skaityti šv. Raštą, bet jis skaitomas taip nedėmesingai. O Kristus aiškiai pasakė: kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, tegul ima savo kryžių ir teseka mane".

- Kas Jums itin rėžia akį gimtajame krašte?

- Kiekvieną kelioje autobusų stotelėse Vilniuje kartojama: "Cvirkos stotelė, Cvirkos stotelė..." O kitoje gatvės pusėje yra Islandijos gatvė. Tik nė vienas Vilniaus meras iki šiolei nedrįso pakeisti šio pavadinimo. Daugelio miestų ir miestelių gatvių tebevardinamos sovietiniais vardais. Paprastiems žmonėms atrodo, kad kovojama ne už Lietuvą, bet už savo kėdes.

- O ką Jūs kuriate, stengiatės nauja ir gražaus palikti Lietuvai?

Statome partizanams paminklus ir kryžius savo ir gerų žmonių lėšomis. Sukūrėme Didžiosios Kovos apygardos partizanų parką Ukmergėje prie Utenos plento. Jis apie 60 ha ploto. Parką kerta Zarasų-Kauno plentas, teka Šventoji. O parko teritorijoje įteka Siesartis ir Mūsia, kuri užtvenkta. Vanduo pakeltas 5 metrus. Tai gera ukmergiečiams maudykla. Netoliese pastatyta gražių didelių kryžių, išaugęs 14 Kristaus kančios stotelių kelias. Kitą pavasarį viską pašventinsime.

- Kokie Jūsų ateities planai?

- Norime sukurti Kęstučio apygardos partizanų memorialą Kryžkalnyje. Tatai turėtų būti tarsi koplyčia su laiptais

žemyn. Ant koplyčios sienų ir laiptų reikėtų surašyti ir įamžinti daugiau nei 2000 partizanų pavardžių, vardų ir slapyvardžių, gimimo datų ir kitų duomenų. Virš kelio 20 metrų iškylanti kalva matoma iš visų pusių už kelių kilometrų. Tikrai nėra iš ko tų darbų pradėti. Netrūksta pinigų grožio karalienėms rinkti, sporto ir kitiems rūmams statyti. Netrukus šiam Laisvės kovų paminklui, kuris primins kartų kartoms mūsų tautos nelygią kovą su priešais, paskelbsime projekto konkursą, tada prašysime gerų žmonių pagalbos.

- Ko norėtumėte palinkėti Lietuvai ir visiems šio leidinio skaitytojams?

- Amerikon atvažiavęs pasisemti daugiau žinių, pamatyti, truputį pailsėti, taip pat paieškoti paramos savo planams, galiu palinkėti štai ką: Lietuvai reikia tvirtai įamžinti praeitį, išaukštinti laisvės kovas už laisvę, todėl

reikia palikti bent kuklius paminklus mūsų nebyliesiems didvyriams, kad vaikams išliktų atmintis, nes be istorijos - liksime amžiams vaikai. Visiems kovotojams už Lietuvos laisvę lenkiu galvą ir dėkoju Jums, broliai, sesės, už ligą, didelę ir visokeriopą pagalbą per visus okupacijos metus. Tik nepamirškite mūsų ir šiandien, Jūsų pagalba dar taip reikalinga visur. Tad "Vardan tos Lietuvos" sakau Jums iš širdies. Linkiu dvasingų ir veržlesnių Naujųjų Metų. Garbė Jėzui Kristui!

Redakcijos ir asmeniškai savo vardu nuoširdžiai dėkojame Monsinjurui, Lietuvos partizanų kapelionui Alfonsui Svarinskui už tiesius ir įdomius atsakymus. Ir šviesa, ir tiesa Jūsų ir visos Lietuvos žingsnius, darbus ir kelius visados telydi.

Su mons. A. Svarinsku kalbėjosi kun. K.J. Ambrasas S.J.

NAUJI VYSKUPAI ŽENGĖ Į SAVO KATEDRAS

Sausio 20 dieną buvo rengiamas paskirto naujojo Telšių vyskupo Jono Borutos SJ ingresas - įžengimas į vyskupijos katedrą.

Iškilmės, kaip informuoja ELTA, prasidėjo Lietuvos vyskupų eiseną iš vyskupijos kurijos į Telšių katedros šventorių. Buvo meldžiamasi prie Telšių vyskupų kapų šventoriuje ir katedros kriptoje. Po maldos Švenčiausiojo

Sakramento koplyčioje prasidėjo iškilmingos šventos Mišios. Prie katedros Didžiojo altoriaus buvo skaitoma popiežiaus Jono Pauliaus II bulė, vyko naujojo Telšių vyskupo Jono Borutos SJ pristatymas. Telšių vyskupijos kunigų, vienuolių ir tikinčiųjų atstovai pareiškė naujam vyskupui savo pagarbą ir paklusnumą. Jo Ekscelencija Jonas Boruta SJ pasakė pamokslą ir

suteikė Telšių vyskupo palaiminimą.

Vasario 10 dieną, kaip informavo Eltą Lietuvos vyskupų konferencijos sekretoriatas, numatytas Vilkaviškio vyskupo Rimanto Norvilos ingresas į Vilkaviškio katedrą, o vasario 17 dieną - Panevėžio vyskupo Jono Kaunecko iškilmingas įžengimas į Panevėžio katedrą.

Pasikeitimai Lietuvos

katalikų Bažnyčios hierarchijoje, kaip primena ELTA, įvyko sausio 5 dieną. Popiežius Jonas Paulius II atleido vyskupą Antaną Vaičių iš Telšių vyskupijos apaštalinio administratoriaus pareigų ir naujuoju Telšių vyskupu paskyrė Vilniaus arkivyskupo augziliarą vyskupą Joną Borutą SJ. Priėmus Panevėžio vyskupo Juozo Preikšo atsistatydinimą, naujuoju Panevėžio vyskupu

buvo paskirtas Telšių vyskupo augziliaras vyskupas Jonas Kauneckas, priėmus Vilkaviškio vyskupo Juozo Žemaičio atsistatydinimą, naujuoju Vilkaviškio vyskupu paskirtas Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Rimantas Norvila.

J.Boruta vyskupu konsekruotas 1997 metais, J. Kauneckas - 2000 metais, R. Norvila - 1997 metais.

ELTA

UŽSIENIO INVESTUOTOJAI

Užsienio investuotojai nori aktyviau bendradarbiauti su Lietuvos valdžios institucijomis, euroderybininkais, formuojant verslininkams aktualias derybų su ES pozicijas bei kuriant užsienio investuotojams patrauklios Lietuvos įvaizdį.

Tokią poziciją Investuotojų forumo valdybos nariai išsakė susitikę su vyriausioju euroderybininku Petru Auštrevičiumi.

Investuotojų forumo vykdančysis direktorius Algis Avižienis sakė, kad labiausiai užsienio investuotojus domina

Lietuvos derybos su ES žemės ūkio ir energetikos sektoriuose.

“Tai yra imlios investicijoms sritys ir čia užsienio investuotojai galėtų padėti modernizuoti Lietuvos ūkį, tiksliai žinant derybų su ES baigtį”, - sakė A.Avižienis.

P.Auštrevičiaus teigimu, dėl mokesčių, teisingumo ir vidaus reikalų, regioninės politikos ir struktūrinių priemonių, energetikos, finansinių ir biudžetinių nuostatų Lietuva sieks baigti derėtis arba pasiekti maksimalios pažangos per šį pusmetį.

“Dėl ekonominių ir socialinių problemų Lietuva siekia ilgesnio pereinamojo laikotarpio akcizui tabako gaminiams didinti, taip pat laukia sunkios derybos dėl žemės ūkio gamybos kvotų ir tiesioginių išmokų žemdirbiams”, - sakė P.Auštrevičius.

Jo teigimu, artimiausiu metu Lietuva ir ES turės apsispręsti dėl Ignalinos atominės elektrinės ateities, taip pat laukia sprendimai dėl dirbamos žemės pardavimo užsieniečiams.

Vyriausias derybininkas pabrėžė, kad derybose pirmiausia siekiama kuo geriau atsovauti tautinius interesus,

tačiau taip pat suprantama, jog derybiniai susitarimai yra labai svarbūs įvairių ūkio šakų plėtrai, sėkmingai įmonių veiklai.

Rengiant derybines pozicijas nuolat konsultuojamasi su Pramonininkų konfederacija, Farmacijos įmonių asociacija, Draudimo įmonių asociacija.

Susitikimo metu Investuotojų forumui pasiūlyta aktyviau bendradarbiauti, skleidžiant informaciją apie verslo sąlygas ir galimybes veikti ES rinkoje.

Investuotojų forumas yra stambiausių ir aktyviausių investuotojų į Lietuvos ekono-

miką asociacija, vienijanti 36 bendroves. Investuotojų forume dalyvaujančios bendrovės Lietuvoje yra investavusios per 7,2 milijardo litų, tai yra, apie 60 procentų visų tiesioginių užsienio investicijų Lietuvoje. Šios bendrovės teigia aprūpinančios darbu per 22 740 Lietuvos žmonių ir į biudžetą sumokančios per 3,064 milijardų Lt. įvairių mokesčių.

Šiuo metu Lietuva su ES yra baigusi derėtis dėl 23 iš 31 derybinio skyriaus.

Lietuva ketina baigti derybas šių metų pabaigoje, o 2004-aisiais - tapti pilnateise ES nare.

EK informacija

MODERNI KLINIKA - IR STUDENTAMS, IR GYDYTOJAMS

Sausio 23 d. atidaromos atnaujintos ir šiuolaikiškai įrengtos Kauno medicinos universiteto Ortopedinės stomatologijos klinikos patalpos, praneša ELTA. Būsimųjų stomatologų mokymuisi bei gydytojų tobulinimuisi įrengta moderni 10 vietų gydymo salė bei 10 vietų mokymo klasė.

Ortopedinės stomatologijos klinika aprūpinta naujausia stomatologine, sterilizacine įranga ir manekonais, taip pat funkcinės diagnostikos aparatūra bei mokymosi ir diagnostikos priemonėmis už 1 mln. 200 tūkst. litų. Lėšos skirtos pagal Sveikatos apsaugos ministerijos programą “Burnos sveikata”.

Naujoje protezavimo laboratorijoje, kur gaminami

visų tipų ortopediniai įtvarai bei dantų protezai, sukaupiti šiuolaikiniai įrengimai, būtini teikiant aukštos kokybės stomatologines paslaugas. Atnaujintose mokymo klasėse žinias galės galinti beveik 40 studentų. Planuojama, kad per savaitę čia tobulinsis 5 gydytojai stomatologai.

Per metus Ortopedinės stomatologijos klinikoje gydoma bei konsultuojama beveik 3 tūkst. pacientų. Praėjusiais metais vien tik socialiai remtiniems asmenims protezavimo paslaugų suteikta už 65 tūkst. litų.

Kauno medicinos universitetas kasmet parengia 80 gydytojų stomatologų, iš kurių dalis pasirenka stomatologo ortopedo specialybę

Poilsio namai “Rugelis” Palangoje.

LIETUVA IGNALINOS AE UŽDARYMUI TURI GAUTI SPECIFINĘ PARAMĄ

Prancūzija nemano, kad Ignalinos atominės elektrinės uždarymas yra vienos Lietuvos problema - tai esąs bendras Europos Sąjungos šalių rūpestis. Tokią nuomonę sausio 25 d.Vilniuje, Finansų ministerijoje, išsakė Prancūzijos viešojo administravimo reformų ministras Michel Sapin per susitikimą su finansų ministre Dalia Grybauskaite.

Svečias pažadėjo atkreipti kitų Prancūzijos Ministrų kabineto narių dėmesį į finansinę šios problemos pusę - Lietuva, pasak jo, turėtų gauti ne tik įprastinę stojimo į ES paramą, bet turi teisę tikėtis ir papildomos, specifinės paramos Ignalinos AE problemai spręsti.

Per Prancūzijos viešojo administravimo reformų ministro Michel Sapin ir finansų ministrės D. Grybauskaitės

susitikimą taip pat aptarta sėkminga Lietuvos derybų dėl narystės ES eiga.

Svečias pagyrė Lietuvos pažangą šiose derybose, tačiau pabrėžė, jog šalims kandidatėms tikintis gauti ES struktūrinių fondų paramą būtina tobulinti jų administracinius gebėjimus, rengtis tinkamai panaudoti ir kontroliuoti tų fondų lėšas.

Prancūzijos ministras, kaip praneša ELTA, pateikė finansų ministrei labai įdomų siūlymą - aptarta galimybė inicijuoti dvynių projektą rengiant Lietuvos valdininkus dirbti ES institucijose.

Per susitikimą Prancūzijos viešojo administravimo reformų ministrui Finansų ministerijoje taip pat pateikta informacija apie Lietuvos makroekonominius rodiklius.

ELTA

PIRMOJI MEDICINOS PAGALBA

- kompiuterinė įranga leidžia sukurti sudėtingiausias klini- kines situacijas, o manekentai lyg gyvi žmonės “reaguoja” į paskiriamus vaistus bei atliekamas procedūras.

Intensyvios terapijos ir reanimacijos specialistai pažymi, kad mūsų šalyje pirmosios pagalbos nemoka suteikti daugelis žmonių, taip pat ir dalis medikų. Gydytojai primena, kad klinikinės mirties atveju nukentėjusiajam gyvybę dar galima išgelbėti per pirmąsias penkias minutes.

Lietuvoje nėra žinoma, kiek žmonių miršta nesuteikus pirmosios pagalbos arba ją

suteikus netaisyklingai. Pasaulinės sveikatos organizacijos duomenimis, kasdien iš milijono gyventojų miršta nuo 3 iki 5 žmonių, kuriems pagalba suteikta per vėlai. 1997 metais Švedijoje išnagrinėjus 20 tūkstančių staigios klinikinės mirties atvejų, paaiškėjo, jog kiekviena uždelsta minutė galimybę išgyventi sumažina 10 proc. Be to, pastebėta, jog tais atvejais, kai nukentėjusieji buvo pradėti gaivinti prieš atvykstant specializuotai medicinos pagalbai, galimybė išgelbėti gyvybę yra dvigubai didesnė negu priešingu atveju.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35,

PUSEI METŲ - \$20,

PIRMA KLASE - \$58,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

RENGINIŲ KALENDORIUS

VASARIO 17 d. 4:00 v.p.p. Dievo Motinos parapijos salėje Lietuvos Nepriklausomybės švenčių Vasario 16-tos ir Kovo 11-tos minėjimas. Meninę programą atliks “Grandinė” ir kanklių vienetas “Gintarinės stygos”. Organizacijos prašomos dalyvauti mišiose ir minėjime su vėliavomis. Rengia ALT ir JAV LB Clevelando Apylinkės valdyba.

KOVO 2 ir 3 d. įvyksta Ateitininkų šventė ir Dainavos stovyklai paremti koncertas, kurį atliks “Dainavos” oktetas iš Chicago.

KOVO 17 d., sekmadienį: Clevelando Skautijos ruošiamą tradicinę “Kaziuko Mugė”, DMNP parapijos salėse. Pradžia 11:00 v.r.

SPALIO 26-27 d. “Tradicinės lietuvių dienos” šeštadienį 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos auditorijoje “Aukuro” choro koncertas. Rengia JAV LB Clevelando apylinkės valdyba.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

ŽIEMOS PRAMOGOS

Sulaukėme sniego. Ohio slidinėjimo parkai pradėjo veikti. Alpine Valley, 10620 Mayfield Rd., Chesterland, OH 44026, tel. 440/285-2211, tinklaviėtė: www.alpinevalleyohio.com. Kas: snieglentės, slidės ir kubilai (tubing); antradienių vakarais - piliečių (citizens) lenktynės.

Boston Mills, 7100 Riverview Rd., Peninsula, OH, tel. 800/875-4241 arba 330/467-2242, tinklaviėtė: www.bmbw.com. Kas: snieglentės ir slidės.

Brandywine, 1146 West Highland Rd., Sagamore Hills, OH, tel. 800/875-4241 arba 330/467-2242; tinklaviėtė: www.bmbw.com. Kas snieglentės, slidės ir kubilai (tubing).

Mad River Mountain, Bellefontaine, OH, tel. 800/231-snow; tinklaviėtė: www.skimadriver.com

Kas: snieglentės, slidės ir kubilai (tubing).

The Chalet Recreation Area, Mill Stream Run Reserv., prie Valley Pkw., tarp Rt. 42 ir Rt. 82, Strongsville, OH. Toboganų rogučių takai veiks iki kovo 3 d. Informacija tel. 440/572-9990. Takai yra 700 pėdų ilgio, su 70 pėdų nuolydžiu. The Chalet ir toboganų takus gali rezervuoti privačios grupės.

VILNIAUS VERSLININKAMS - MOKYMOSI KURSAI

Vilniaus savivaldybė, remdama smulkų ir vidutinį verslą, nusprendė organizuoti mokymosi kursus.

Pagal sutartis su savivaldybe kursus rengs viešosios įstaigos - Vilniaus verslo konsultacinis centras ir Klaipėdos socialinių mokslų kolegijos Vilniaus skyrius.

Sausio - kovo mėnesiais vyksiantys kursai skirti steigiamų ir veikiančių smulkiojo bei vidutinio verslo įmonių darbuotojams.

Tiek pradedantiesiems verslininkams, tiek ir verslą plėtojančių įmonių atstovams už šiuos kursus reikės sumokėti tik 20 proc. mokymo kainos, 80 proc. kainos padengs Vilniaus savivaldybė.

Pradedantiems verslininkams, kaip informuoja ELTA,

Vilniaus verslo konsultacinis centras yra numatęs 40-ties valandų kursus. Jų lankytojai bus supažindinami su įmonės steigimo ir įmonės veiklos organizavimo taisyklėmis, darbo santykių reglamentu, mokesčių sistema, taip pat verslo planavimo, rinkos tyrimų, įmonės bei finansų valdymo, finansinių šaltinių paieškos pagrindais.

Verslą plėtojančių įmonių atstovams Vilniaus verslo konsultacinis centras suteiks 32 valandų mokymo paslaugas. Šios grupės kursų klausytojams bus dėstomos šios temos: strateginis valdymas, verslo planavimas bei planų tikslinimas, rinkodara, pardavimų valdymas, informacijos paieška ir vadyba, įmonės vadyba, personalo

vadyba ir darbo teisė, finansinių išteklių paieška.

Klaipėdos socialinių mokslų kolegijos Vilniaus skyrius numato surengti 8 akademinių valandų trukmės seminarus dviem verslininkų grupėms po 15 - 20 žmonių. Seminarų temos - strateginis verslo planavimas, efektyvios personalo valdymo sistemos kūrimas, šiuolaikinis projektų valdymas, įmonės veiklos teisinis reguliavimas, atlyginimų planavimas ir valdymas, sutarčių sudarymas, verslo etika.

Steigiamų ir veikiančių smulkiojo bei vidutinio verslo įmonių darbuotojų mokymo kursams surengti Vilniaus miesto savivaldybė skyrė 24,2 tūkst. litų.

ELTA

ŽIEMOS RENGINIAI

Sausio 30 d. 8:00 v.v. Cleveland Institute of Music - CIM orkestro nemokamas koncertas Severance Hall, 11001 Euclid Ave., Cleveland, OH 44106. Skambinti nemokamam bilietui gauti: 216/231-1111.

Vasario 2 d. nuo vidurdienio iki 4:00 val. P.p. The Holden Arboretum - “Žiema Holden parke”; 9500 Sperry Rd., Kirtland, OH 44094. Skambinti: 440/946-4400.

Vasario 9 d. 4:00 vak, p.p. Cleveland Institute of Music - Robert Mann su Cavani styginiu kvartetu, nemokamas koncertas. CIM, 11021 East Blvd., Cleveland, OH 44106. Tel. 216/791-5000, ext. 225.

Vasario 15-17 d. Cleveland Institute of Music - Valentines and Victinas - Opera in the Rounds. Vas. 15 ir 16d. - 8:00 val. Vak. Vas.17 d.-3:00 val.p.p. CIM, 11021 East Blvd., Cleveland, OH 44106, Tel. 216/791-5000, ext. 411.

Vasario 27 d. 1:00 val. p.p. Federal Reserve Bank Tour - Nemokamas Valstybinio banko lankymas, East 6th ir Superior Ave., Cleveland, OH 44114. Rengia National Association of Investors Corp. Registruotis tel. 440/449-1427. Dalyvių skaičius ribojamas 30 asm.

PENKTADIENIO VAKARAI PARKE

Clevelando Metroparkų Rocky River Nature Center, 24000 Valley Pkw., north of Cedar Point Rd., North Olmsted, vasario mėn. įdomių paskaitų ciklas. Jos bus penktadieniais 7:15-9:00 v.v.

Vasario 1 d. Wil Priver kalbės tema - Best Walks in the National Parks. Vasario 8 d. Janet Beighle French pasakos apie - Sculpted Rock National Parks.

Vasario 15 d. David Kriska pasakos apie - Galapagos of the North: The Nature of Alaska’s Pribilof Islands.

Vasario 22 d. Steve ir Michele Romanik kalbės tema - Our Natural World. Rocky River Nature Center penktadieniais atdaras nuo 6:15 v.v.

ZOOLOGIJOS SODAS ŽIEMĄ

Australijos nuotykių skyrius (The Australian Adventure Exhibit) Clevelando Metroparkų Zoologijos sode žiemai uždarytas iki kovo 31 d. Tačiau norėdami pamatyti koalą “Meškiuką”, užėikite į Koalą pastatą, kuris yra šildomas ir atdaras žiemą.

Kitos įdomios lankytinos kertės yra Džiunglių pastatas (The Rain Forest), Vilkinė (Wold Wilderness) Beždžionių, kačių ir vandeninių gyvių pastatas ir Dramblių pastatas. Jei esate šiltai apsirengę - aplankykit Šiaurės taką (Northern Trek) Sibiro tigrus, meškas ir vilkus, kurie yra judrūs turėdami šiltus kailius.

Iki kovo 31 d. įėjimas į Zoologijos sodą yra papigintas: 6 dol. suaugusiems, 4 vaikams nuo 2 iki 11 m. amžiaus. Vaikeliai jaunesni kaip 2 m. ir Zoo-draugijos nariai visados įleidžiami veltui.

Ger.J.

DIRVAI AUKOJO

J.Lesčinskis, Dorchester, MA	100
D.Januta, Oakland, CA	100
K.Paškonis, Eastlake, OH	65
Z.Obelenis, Russel, OH	50
G.Šiliūnas, Flushing, NY	50
M.Juodišius, Cleveland, OH	30
E.Bernotas, Cleveland, OH	25
P.Švarcas, Thousand Oaks, CA	20
S.Ignatavičius, Cleveland, OH	15
R.Jacobs, La Grange, IL	15
P.Kvedaras, Canada	15
J.Linkus, Oak Lawn, IL	15
J.Matioška, Centerville, MA	15
V.Melinis, Brick, NJ	15
V.Misiūnas, Clark, NJ	15
J.Raibys, Oak Park, CA	15
I.Urbonas, Lemont, IL	15
V.Zdanys, W.Hartford, CT	15
J.Vėlyvis, North Adams, MA	15
I.Galinis, Lemont, IL	10
J.Garla, Juno Beach, FL	10
B.Taoras, St. Pete., FL	10
V.Virbickas, Danbury, CT	10
S.Ilgūnas, Rochester, NY	5
M.Žemaitis, Amsterdam, NY	5
L.Balys, Lyndhurst, OH	5

*Visiems aukotojams
Nuoširdžiai dėkojame*

HOUSE FOR SALE

**Brick Bungalow
Good Area - Excellent
Condition \$ 89,900
George Knaus
Real Estate Inc.
216 481-9300**

AG AUTO BODY

**Greitas, nebrangus ir kokybiškas mašinų dažymas.
Mašinų durų atrakinimas*
Tel. 1 (216) 324-6322 Audrius
*Paslauga įmanoma tik savaitgaliais**

A. † A.

JUOZUI MICHELEVIČIUI

**Amžinybėn iškeliavus Lietuvoje, reiškiame
nuoširdžią užuojautą broliui PRANUI su
broliene ONUTE bei giminėms ir artimiesiems
Lietuvoje.**

Liūdime drauge:

Genė Armalienė

Bronė Miklienė

Genovaitė Modestienė

Irena ir Eugenijus Slavinskai

ĮVAIRIOS ŽINIOS

SIŪLOMA ĮAMŽINTI
TORAS
IŠGELBĖJUSIO
ŽMOGAUS VARDĄ

Specialų komitetą Torų klausimais siūloma pavadinti nuo Stalino režimo jas išgelbėjusio žmogaus - buvusio Knygų rūmų įkūrėjo ir direktoriaus Antano Ulpio (1904 - 1981) vardu. Tokį siūlymą, kaip pranešta Eltai, yra pateikęs Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti pirmininkas Emanuelis Zingeris.

Neeiliniame posėdyje Lietuvos Vyriausybė nusprendė Nacionalinėje M.Mažvydo bibliotekoje saugomas toras perduoti Jeruzalės žydų bendrijos "Hechal Shlomo" nuosavybėn, jas ištirti ir, esant galimybei, restauruoti. Iš įvairių pasaulio žydų organizacijų atstovų sudarytas specialus komitetas toliau svarstys, kaip paskirstyti toras.

A. Ulpį vadinantis kultūros herojumi, E.Zingeris teigia, kad šis žmogus padarė viską, jog nebūtų klausoma tuometinių nurodymų naikinti judaiką. Tuo pat metu dar didesni judaikos rinkiniai Baltarusijoje ir kitose Sovietų Sąjungos vietose buvo staliniečių nurodymu masiškai naikinami. Pasak E.Zingerio, A.Ulpis ir jam padėję žmonės pokario metais savo iniciatyva iš sugriautų miestelių rinko judaikos rinkinius ir išsaugojo kolekciją, kurios dalis kitą

savaite bus perduodama pasaulio žydų bendruomenei.

Labai sumaniai, primena E.Zingeris, judaikos vertybės buvo gelbstimos ir nacių okupacijos metais. Pavyzdžiui, Kauno universiteto bibliotekos direktorius Vaclovas Biržiška kartu su studentais pririnko sunkvežimius kanceliarinės makulatūros ir nugabeno vietoj numatytų sunaikinti judaikos spaudinių į Petrašiūnų popieriaus fabriką, taip išsaugodamas Semitologijos katedros judaikos rinkinį.

LIETUVAI
PRISTATOMA KNYGA,
GIMUSI ANT
CEMENTO MAIŠŲ
POPIERIAUS

Sausio 25 d. Kardinolo V.Sladkevičiaus muziejuje savo atsiminimų knygą "Judkė" pristatė Judelis Beilesas, praneša ELTA. Izraelyje gyvenantis autorius joje aprašo Antrojo pasaulinio karo metais patirtus išgyvenimus.

Autobiografinėje knygoje pateikta nepagražinta Judelio Beileso, gimusio 1927 metais Kaune, gyvenimo istorija. 1944-aisiais nacių deportuotas iš Kauno geto į Dachau koncentracijos stovyklą, Judelis slapta ant cemento maišų popieriaus pradėjo rašyti dienoraštį. Nemokėdamas hebrajiškų rašmenų, jis rašė jidiš kalba, bet lietuviškomis raidėmis.

Daug vėliau, jau gyvendamas Izraelyje, J.Beilesas prisiminė išsaugotą karo laikų dienoraštį. Papildomai surinkęs nemažai nuotraukų, doku-

mentų, įvairios medžiagos apie Kauno getą, jis parengė knygos rankraštį hebrajų kalba.

Vėliau negailėdamas nei laiko, nei santaupų, autorius užsakė savo dienoraščio vertimą į lietuvių kalbą. Knygą "Judkė" išleido leidykla "Baltos lankos", jos leidimą parėmė Izraelio ambasada Baltijos šalims ir Švietimo kaitos fondas

"VILNIAUS ARKLIŲ
KLUBAS" -
SUAUGUSIEMS

Vilniaus "Lėlės" teatre sausio 25 d. atidarytas "Vilniaus Arklių klubas". Šia proga buvo vaidinamas premjerinis spektaklis suaugusiems "Šuns širdis" pagal Michailo Bulgakovo apysaką, praneša ELTA.

Naujojo klubo šeimininkai - "Lėlės" teatro vadovai planuoja ne tik rodyti spektaklius suaugusiems, bet ir rengti aktorių kūrybinius vakarus, koncertus, parodas, gastroliuojančių artistų pasirodymus.

Sostinės Arklių gatvėje, paminkliniuose Oginskių rūmuose, kuriame "Vilniaus Arklių klubas" siekiama atgaivinti senas geras tradicijas, kai "Lėlės" scenoje vakarais būdavo vaidinami spektakliai suaugusiems, buvę populiarūs ir tarp jaunimo publikos, pelnę nemažai apdovanojimų. Vakariniai spektakliai jaunimui ir suaugusiems teatro "Lėlė" salėje reguliariai nevaidinami jau gerą dešimtmetį, o pavieniai atsitiktiniai vaidinimai nepritraukdavo žiūrovų auditorijos.

Pirmajam pastatymui "Vilniaus Arklių klubas" pasikvietė kino, televizijos ir teatro režisierių Justą Lingį. Spek-

taklio "Šuns širdis" dailininkė - jauna scenografė Renata Valčik, kompozitorius - džiazo virtuozas, saksofonininkas Petras Vyšniauskas.

Premjeroje vaidino aktoriai Almira Grybauskaitė, Indrė Blūšiūtė, Deivis Sarapinas, Irmantas Jankaitis, Dalius Butkus ir Evaldas Mikaliūnas.

"KAVOS KNYGOJE" -
VISKAS APIE KAVĄ IR
JOS MAGIJĄ

Visi kavos mėgėjai - gurmanai ir mažiau išrankūs vartotojai - jau gali naudotis solidžia enciklopedinio pobūdžio "Kavos knyga". Knygos leidimą parėmė bendrovė "Paulig Lietuva", atstovaujanti garsiai suomių kavos verslo kompanijai. Aivos Kalvės sudarytą knygą iš latvių kalbos išvertė Ronaldas Tuomas, išleido UAB "Consensus".

Iš daugelio Lietuvoje išleistų leidinių apie kavą naujoji "Kavos knyga" išsiskiria ne tik puikiu dizainu. Enciklopediniame leidinyje atspindėtas ilgas ir įdomus kavos istorijos kelias, prasidėjęs tolimoje

Afrikoje. Užkariaudama pasaulį, kava buvo vadinama "islamo vynu", "žvalumo eliksyras" ir netgi "šėtono gėrimas". Naujoje knygoje pateikiama įdomios informacijos apie įvairias kavos rūšis, jų auginimo regionus, apdorojimo technologijas, kavos gėrimo ruošimo ir pateikimo būdus. Be to, knygoje spausdinama per 60 receptų įvairių gardumynų, kurie labai tiks prie kavos, praneša ELTA.

Knygos sudarytojai pataria išgėrus kavą neskubėti plauti puodelio, bet pabandyti atspėti kavos tirščių paslaptis ir tuo nustebinti savo svečius. Knygoje mokoma pažinti ir suprasti tirščių išsidėstymo puodelio dugne simbolius, magišką kavos ženklų kalbą. Kai kuriuos iš jų knygos pristatymo dalyviams žaismingai atskleidė vyriausioji Lietuvos ragana Vilija Lobačiovienė.

Pasak UAB "Paulig Lietuva" prezidento Ugniaus Jankausko, kavos rinka Lietuvoje siekia apie 6 tūkst. tonų, o "Paulig" kavos parduodama apie 11 proc. - 650-700 tonų.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

EUROPA TRAVEL 692-1700
LOWEST AIR FARES
available worldwide
**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**
passports - visas - prepaid tickets
**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**
"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION
SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ
Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119
DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.
KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)